منتخب ادعیه و زیارات

مدینه و مکه

در عمرهٔ مفرده

بسم الله الرحمن الرحیم

منتخب ادعیه و زیارات مدینه و مکه در عمره مفرده

نویسنده:

مرکز تحقیقات حج

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

منتخب ادعیه و زیارات مدینه و مکه در عمره مفرده

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : منتخب ادعیه و زیارات مدینه و مکه در عمره مفرده.

مشخصات نشر : تهران: مشعر، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری : ۱۵۸ ص.؛.م‌س ۱۰×۷

شابک : ۴۰۰۰ ریال:۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۰۸۷-۱

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : حج -- کتابهای دعا.

موضوع : دعاها.

رده بندی کنگره : BP۲۶۷/۸/م۸۵۷ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۷۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۲۰۴۰۵۳

ص:۱

اشاره

ص:۲

ص:۳

ص:۴۰

ص:۵

ص:۶

ص:۷

ص:۸

ص:۹

ص:۱۰

ص:۱۱

سخنی با زائر گرامی

این مجموعه پیرامون بخشی از دعاها و زیارت‌های مربوط به حرمین شریفین است، که به صورت فشرده و کوتاه گردآوری شده و در اختیار شما عزیزان قرار گرفته است.

سعی و تلاش ما بر این بوده که دعاها و زیارت‌های کوتاه، مهم‌تر و کاربردی‌تر را در دو بخش (مدینه و مکه) جمع‌آوری نموده و به شکل کتابچه‌ای جیبی

ص: ۱۲

درآوریم، تا همه جا در دسترس شما باشد.

بدیهی است که برای بهره‌برداری از دعاهای دیگر، از کتاب‌های مفصل‌تر باید بهره گرفت.

ناگفته نمانـد این مجموعه متناسب با سـفر عمره است. و اماکن اختصاصـی مناسک حج (مانند: مشاعر مقدسه و ایام تشـریق) در نظر نبـوده است. امیـد است که این تلاش انـدک مـورد پـذیرش خداونـد بزرگ و پیـامبر اعظم صـلی الله علیه و آله واقع گشـته و برای شیفتگان زیارت حرمین شریفین سودمند باشد.

ص: ۱۳

ص:۱۴

دعای سفر

در سفر این دعا را بخواند تا در امان پروردگار باشد:

«بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَی اللَّهِ وَفِی سَبِیلِ اللَّهِ. اللَّهُمَّ إِلَیْکَ أَسْلَمْتُ نَفْسِی، وَإِلَیْکَ وَجَّهْتُ وَجْهِی، وَإِلَیْکَ فَوَّضْتُ أَمْرِی، فَاحْفَظْنِی بِحِفْظِ الْإِیمانِ مِنْ بَیْنِ یَدَیَّ وَمِنْ خَلْفِی وَعَنْ یَمِینِی وَعَنْ شِمالِی وَمِنْ فَوقِی وَمِنْ تَحْتِی وَادْفَعْ عَنِّی بِحَوْلِکَ وَقُوَّتِکَ، فَإِنَّهُ لاحَوْلَ وَلاقُوَّةَ إِلّا بِاللَّهِ الْعَلِیِ الْعَظِیمِ».

ص: ۱۵

ص:۱۶

ص:۱۷

بخش اوّل مدینه منوّره

مناجاتی کوتاه

پروردگارا، اکنون که به زیارت حرم نبوی و امامان بقیع علیهم السلام توفیق یافته‌ایم، تو را سپاسگزاریم و امید آن داریم که از برکات فراوان این سرزمین مقدس ما را بهره‌مند سازی!

مدینه مدفن پیغمبر ماست که خاکش سرمه چشم‌ترماست

مدینه، مهبط جبریل بوده است مدینه، مرقد چار اختر ماست

ص: ۱۸

نکاتی کوتاه پیرامون زیارت

۱- زیارت، دیدار با ارواح پاکان روزگار و الگوهای کمال است. لذا درباره سفر نورانی حج روایت داریم که انسان باید به زیارت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و خاندان پاکش برود و اگر ترک کند در حق آن بزرگواران جفا نموده است.

۲- غسل کردن، لباس پاکیزه بر تن نمودن، عطر و بوی خوش به کار بردن، با آرامش و وقار راه رفتن، حضور قلب داشتن، ذکر گفتن و صلوات فرستادن، از جمله آداب زیارت به شمار آمده است.

۳- پرهیز نمودن از سخنان ناشایست و کلمات لغو و بیهوده و جدال‌های بی ارزش، نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

ص: ۱۹

زیارت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله

هر گاه به مدینهٔالرّسول وارد شدی، پس از غسل زیارت، برای راهیابی به محضر آن بزرگوار، این اذن دخول را بخوان: «اللَّهُمَّ انّی قَدْ وَقَفْتُ عَلی بابٍ مِنْ ابْوابِ بُیُوتِ نَبِیّکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَقَدْ مَنَعْتَ النَّاسَ أنْ یَدْخُلُوا إلّا بِإِذْنِهِ، فَقُلْتَ: «یا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا لاـ تَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیّ إلّا أنْ یُؤْذَنَ لَکُمْ»، اللَّهُمَّ إنّی أَعْتَقِدُ حُرْمَةَ صاحِبِ هذَا الْمَشْهَدِ الشَّرِیفِ فِی‌غَیْبَتِهِ، کَما أَعْتَقِدُها فِی حَضْرَتِهِ، وَاعْلَمُ أَنَّ رَسُولَکَ وَخُلَفاءَکَ عَلَیْهِمُ السَّلامُ أَحْیاءٌ عِنْدَکَ یُرْزَقُونَ، یَرَوْنَ مَقامِی وَیَسْمَعُونَ کَلامِی

ص: ۲۰

وَيَرُدُّونَ سَلامِى، وَأَنَّكَ حَجَبْتَ عَنْ سَمْعِى كَلامَهُمْ، وَفَتَحْتَ بابَ فَهْمِى بِلَذِيذِ مُناجاتِهِمْ، وَإِنّى أَسْتَأْذِنُكَ يا رَبِّ أَوَّلًا، وَأَسْتَأْذِنُ رَسُولَكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ثانِياً ... ءَادْخُلُ يارَسُولَ اللَّهِ، ءَادْخُلُ يا حُجَّةَ اللَّهِ، ءَادْخُلُ يا مَلائِكَةَ اللَّهِ الْمُقَرَّبِينَ الْمُقِيمِينَ فِى هذَا الْمَشْهَدِ، فَأْذَنْ لِى يا مَوْلاىَ فِى الدُّخُولِ أَفْضَلَ ما اذِنْتَ لِأَحدٍ مِنْ أَوْلِياءِكَ، فَانْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا لِذلِكَ فَانْتَ اهْلٌ لِذلِكَ»

پس داخل شو، وبگو:

«بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِى سَبِيلِ اللَّهِ، وَعَلى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِى

ص: ۲۱

وَارْحَمْنِی، وَتُبْ عَلَیَّ، انَّکَ انْتَ التَّوَّابُ الرَّحِیمُ».

از در جبرئیل داخل شو، و مُقدّم دار پای راست را، و صد مرتبه اللَّهُ أَکْبَرُ بگو. آنگاه دو رکعت نماز تحیّت مسجد بگزار، سپس نزد قبر مطهّر حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله بایست و بگو:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یارَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا نَبِیَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِاللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خاتَمَ النَّبِیینَ، أَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ بَلَّغْتَ الرِ سالَةَ، وَأَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَیْتَ الزَّکَاةَ، وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتّی أَتاکَ الْیَقِینُ، فَصَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَرَحْمَتُهُ وَعَلی أَهْلِ بَیْتِکَ الطَّاهِرِینَ».

ص: ۲۲

سپس رو به قبله در کنار ستونی که در سمت راست مرقد مطهّر است بایست، در حالی که قبر مطهّر در سمت چپ تو و منبر در سمت راست تو باشد، که در این حال در بالا سَر رسول‌خدا صلی الله علیه و آله قرار گرفته‌ای و بگو:

«أَشْهَدُ أنْ لا إلهَ إلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِیکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ رَسُولُ اللَّهِ، وَأَنَّکَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِاللَّهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسالاتِ رَبِّکَ، وَنَصَحْتَ لِأُمَّتِکَ، وَجاهَدْتَ فِی سَبِیلِ اللَّهِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتّی أَتاکَ الْیَقِینُ بِالْحِکْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَأَدَّیْتَ الَّذِی عَلَیْکَ مِنَ الْحَقِ، وَأَنَّکَ قَدْ رَؤُفْتَ بِالْمُؤْمِنِینَ، وَغَلُظْتَ عَلَی الْکافِرِینَ، فَبَلَغَ اللَّهُ بِکَ

ص: ۲۳

أَفْضَلَ شَرَفِ مَحَلِ الْمُكْرَمِينَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى اسْتَنْقَذَنا بِكَ مِنَ الشِرْكِ وَالضَّلالَهِْ. اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ صَلَواتِكَ وَصَلَواتِ مَلائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَنْبِيائِكَ الْمُرْسَلِينَ وَعِبادِكَ الصَّالِحِينَ، وَأَهْلِ السَّماواتِ وَالْأَرَضِينَ، وَمَنْ سَبَّحَ لَكَ يا رَبَّ الْعالَمِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ، عَلى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَأَمِينِكَ وَنَجِيِّكَ وَحَبِيبِكَ وَصَفِيِّكَ وَخاصَّتِكَ وَصَفْوَتِكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ أَعْطِهِ الدَّرَجَهَْ الرَّفِيعَهَْ، وَآتِهِ الْوَسِيلَهَْ مِنَ الْجَنَّهِْ، وَابْعَثْهُ مَقاماً مَحْمُوداً يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ. اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ: وَلَو أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ

ص: ۲۴

الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّاباً رَحِیماً، وَإِنِی أَتَیْتُکَ مُسْتَغْفِراً تائِباً مِنْ ذُنُوبِی، وَإِنِی أَتَوَجَّهُ بِکَ إِلَی اللَّهِ رَبِی وَرَبِکَ لِیَغْفِرَ لِی ذُنُوبِی».

و حاجت خود را بطلب، امید است که برآورده شود. پس صلوات و درودهای مخصوص بر رسول اکرم صلی الله علیه و آله را بخوان:

«اللَّهُمَّ صَلِ عَلی مُحَمَّدٍ کَما حَمَلَ وَحْیَکَ وَ بَلَّغَ رِسالاتِکَ، وَصَلِ عَلی مُحَمَّدٍ کَما أَحَلَّ حَلالَکَ، وَحَرَّمَ حَرامَکَ، وَعَلَّمَ کِتَابَکَ، وَصَلِ عَلی مُحَمَّدٍ کَما اقامَ الصَّلاةَ، وَآتَی الزَّکاةَ، وَدَعا إِلی دِینِکَ، وَصَلِ عَلی مُحَمَّدٍ کَما صَدَّقَ بِوَعْدِکَ، وَأَشْفَقَ مِنْ وَعِیدِکَ، وَصَلِ عَلی مُحَمَّدٍ کَما

ص: ۲۵

غَفَرْتَ بِهِ الذُّنُوبَ، وَسَتَرْتَ بِهِ الْعُيُوبَ، وَفَرَّجْتَ بِهِ الْكُرُوبَ، وَصَلِ عَلى مُحَمَّدٍ كَما دَفَعْتَ بِهِ الشَّقاءَ، وَكَشَفْتَ بِهِ الْغَمَّاءَ، وَأَجَبْتَ بِهِ الدُّعاءَ، وَنَجَّيْتَ بِهِ مِنَ الْبَلاءِ، وَصَلِ عَلى مُحَمَّدٍ كَما رَحِمْتَ بِهِ الْعِبادَ، وَأَحْيَيْتَ بِهِ الْبِلادَ، وَقَصَمْتَ بِهِ الْجَبابِرَةَ، وَأَهْلَكْتَ بِهِ الْفَراعِنَةَ، وَصَلِ عَلى مُحَمَّدٍ كَما أَضْعَفْتَ بِهِ الْأَمْوالَ، وَأَحْرَزْتَ بِهِ مِنَ الْأَهْوالِ، وَكَسَرْتَ بِهِ الْأَصْنامَ، وَرَحِمْتَ بِهِ الْأَنامَ، وَصَلِ عَلى مُحَمَّدٍ كَما بَعَثْتَهُ بِخَيْرِ الْأَدْيانِ، وَأَعْزَزْتَ بِهِ الْإِيمانَ، وَتَبَّرْتَ بِهِ الْأَوْثانَ، وَعَظَّمْتَ بِهِ الْبَيْتَ الْحَرامَ، وَصَلِ عَلى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيارِ وَسَلِّمْ تَسْلِيماً».

ص: ۲۶

زیارت دیگر

در کامل الزیارات با سند خود از ابراهیم بن ابی‌البلاد نقل کرده است که ابوالحسن علیه السلام به من فرمود:

هنگامی که نزد قبر پیامبر صلی الله علیه و آله ایستادی، چنین بگو:

أَشْهَدُ أنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِیکَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّکَ رَسُولُ اللَّهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّکَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّکَ خَاتَمُ النَّبِیِّینَ، وَ أَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسَالَةَ رَبِّکَ وَ نَصَحْتَ لِأُمَّتِکَ، وَ جاهَدْتَ فِی سَبِیلِ رَبِّکَ، وَ عَبَدْتَهُ حَتَّی أَتَاکَ الْیَقِینُ، وَ أَدَّیْتَ الَّذِی عَلَیْکَ مِنَ الْحَقِّ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَ رَسُولِکَ وَ نَجِیِّکَ وَ أَمِینِکَ وَ صَفِیِّکَ وَ خِیَرَتِکَ مِنْ خَلْقِکَ أَفْضَلَ مَا صَلَّیْتَ

ص: ۲۷

عَلَی أَحَدٍ مِنْ أَنْبِیَائِکَ وَ رُسُلِکَ. اللَّهُمَّ سَلِّمْ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا سَلَّمْتَ عَلَی نُوحٍ فِی الْعَالَمِینَ، وَ امْنُنْ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا مَنَنْتَ عَلَی مُوسَی وَ هَارُونَ، وَ بَارِکْ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلَی إِبْرَاهِیمَ وَ آلِ إِبْرَاهِیمَ، إِنَّکَ حَمِیدٌ مَجِیدٌ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ تَرَحَّمْ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ.

اللَّهُمَّ رَبَّ الْبَیْتِ الْحَرَامِ، وَ رَبَّ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَ رَبَّ الرُّکْنِ وَ الْمَقَامِ، وَ رَبَّ الْبَلَدِ الْحَرَامِ، وَ رَبَّ الْحِلِّ وَ الْحَرَامِ، وَ رَبَّ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ، بَلِّغْ رُوحَ نَبِیِّکَ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله مِنِّی السَّلَامَ « موسوعهٔ زیارات المعصومین علیهم السلام، ج ۱، ص ۸۹»

ص: ۲۸

زیارت کوتاه دیگر

در کافی با سند خود از احمد بن محمد بن ابی نصر نقل کرده که گفت: به امام رضا علیه السلام عرض کردم: سلام بر رسول‌خدا صلی الله علیه و آله نزد قبرش چگونه‌است؟ فرمود: چنین بگو:

السَّلَامُ عَلَیکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا حَبِیبَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیْکَ یَا أَمِینَ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ نَصَحْتَ لِأُمَّتِکَ، وَ جَاهَدْتَ فِی سَبِیلِ اللَّهِ، وَ عَبَدْتَهُ حَتَّی أَتَاکَ الْیَقِینُ، فَجَزَاکَ اللَّهُ أَفْضَلَ مَا جَزَی نَبِیّاً عَنْ أُمَّتِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، أَفْضَلَ مَا

ص: ۲۹

صَلَّیْتَ عَلَی إِبْرَاهِیمَ وَ آلِ إِبْرَاهِیمَ، إِنَّکَ حَمِیدٌ مَجِیدٌ « موسوعهٔ زیارات المعصومین علیهم السلام، ج ۱، ص ۹۰»

فضیلت زیارت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

حضرت زهرا علیها السلام نزد خداوند مقامی بس والا دارد، و در زیارت آن بانوی بزرگ و فداکار، پاداشی عظیم است. علامه مجلسی در «مصباح الأنوار»، از حضرت فاطمه علیها السلام نقل کرده است، که پدرم به من فرمود: هر کس بر تو صلوات بفرستد، خداوند متعال او را بیامرزد، و در هر جای از بهشت که باشم، او را به من ملحق سازد.

مرحوم شیخ طوسی در «تهذیب» نوشته است:

ص: ۳۰

آنچه در فضیلت زیارت حضرت زهرا علیها السلام روایت شده، بیش از آن است که به شمار آید.

حضرت فاطمه علیها السلام در سال‌های اوّل بعثت به دنیا آمد، و در دامان پیامبر صلی الله علیه و آله، بزرگ شد، و در دوران سخت رسالت رسول خدا صلی الله علیه و آله به مراقبت و یاری پدر پرداخت. با علیّ بن ابی طالب علیه السلام ازدواج کرد و پس از رحلت پدر بزرگوارش، به فاصله ۷۵ روز (یا ۹۵ روز) دارفانی دنیا را وِداع گفت.

جای دقیق قبر آن حضرت، معلوم نیست. برخی مدفن او را در حرم پیامبر (بین قبر و منبر) می‌دانند، برخی گفته‌اند در خانه خودش (کنار مرقد پیامبر صلی الله علیه و آله) دفن شده، بعضی هم مدفن او را در بقیع و در کنار قبر ائمّه علیهم السلام می‌دانند. آنچه بیشتر نزد اصحاب ما مطرح است، زیارت آن حضرت در روضه و کنار قبر

ص: ۳۱

رسول‌اللَّه صلی الله علیه و آله است. و بهتر است که در هر سه مکان، آن حضرت را زیارت کنی.

زیارت حضرت فاطمه علیها السلام

وقتی در هر یک از این مکان‌ها ایستادی، خطاب به آن معصومه مطهّره و پاره تن پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله کرده، و بگو: «السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ‌اللَّهِ، السَّلامُ‌عَلَیْکِ یا بِنْتَ نَبِیِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ حَبِیبِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ خَلِیلِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ صَفِیِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ أَمِینِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ خَیْرِ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ أَفْضَلِ أَنْبیاءِ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَمَلائِکَتِهِ، السَّلامُ

ص: ۳۲

عَلَیْکِ یا بِنْتَ خَیْرِ الْبَرِیَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا سَیِدَهَ نِساءِ الْعالَمِینَ، مِنَ الْأَوَّلِینَ وَالْآخِرِینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا زَوْجَهَ وَلِیِ اللَّهِ وَخَیْرِ الْخَلْقِ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا أُمَّ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِدَیْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَا الصِدِّیقَهُ الشَّهِیدَهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَا الرَّضِیَهُ الْمَرْضِیَهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَا الْفاضِلَهُ الزَّکِیَّهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَا الْحَوْراءُ الْإِنْسِیَّهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَا التَّقِیَّهُ النَّقِیَّهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَا الْمُحَدَّثَهُ الْعَلِیْمَهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ أَیَّتُهَاالْمُضْطَهَدَهُ الْمَقْهُورَهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَهُ بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکِ وَعَلی رُوحِکِ وَبَدَنِکِ.

ص: ۳۳

أَشْهَدُ أَنَّكِ مَضَيْتِ عَلى بَيِنَةٍ مِنْ رَبكِ، وَأَنَّ مَنْ سَرَّكِ فَقَدْ سَرَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَمَنْ جفاكِ فَقَدْ جَفا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَمَنْ آذاكِ فَقَدْ آذى رَسُولَ اللَّهِ صَلَّىاللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَمَنْ وَصَلَكِ فَقَدْ وَصَلَ رَسُولَ اللَّهِصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَمَنْ قَطَعَكِ فَقَدْ قَطَعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، لِأَنَّكِ بَضْعَةٌ مِنْهُ، وَرُوحُهُ الَّتِى بَيْنَ جَنْبَيْهِ،- كَما قالَ عَلَيْهِ أَفْضَلُ سَلامِ اللَّهِ وَصَلَواتِهِ-.
اشْهِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَلائِكَتَهُ أَنِى راضٍ عَمَّنْ رَضِيتِ عَنْهُ، ساخِطٌ عَلى مَنْ سَخِطْتِ عَلَيْهِ مُتَبَرِّءٌ مِمَّنْ تَبَرَّأْتِ مِنْهُ، مُوالٍ لِمَنْ والَيْتِ، مُعادٍ لِمَنْ عادَيْتِ، مُبْغِضٌ لِمَنْ أَبْغَضْتِ، مُحِبٌّ لِمَنْ

ص: ۳۴

أَحْبَبْتِ، وَكَفى بِاللَّهِ شَهِيداً وَحَسِيباً وَجازِياً وَمُثِيباً».

سپس می گویی:

«اللَّهُمَّ صَلِ وَسَلِمْ عَلى عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ خاتَمِالنَّبِيينَ، وَخَيْرِالْخَلائِقِ أَجْمَعِينَ، وَصَلِ عَلىوَصِيِهِ عَلِي بْنِ أَبِى طالِبٍ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَامامِ الْمُسْلِمِينَ، وَخَيْرِ الْوَصِيينَ، وَصَلِ عَلى فاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ سَيِدَةِ نِساءِ الْعالَمِينَ، وَصَلِ عَلى سَيِدَىْ شَبابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، الْحَسَنِ والْحُسَيْنِ، وَصَلِ عَلى زَيْنِ الْعابِدِينَ عَلِي بْنِ الْحُسَيْنِ، وَصَلِ عَلى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍ باقِرِ عِلْمِ النَّبِيينَ، وَصَلِ عَلَى الصَّادِقِ عَنِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ

ص: ۳۵

مُحَمَّدٍ، وَصَلِ عَلی کاظِمِ الْغَیْظِ فِی اللَّهِ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ، وَصَلِ عَلَی الرِّضا عَلِیِ بْنِ مُوسی، وَصَلِ عَلَی التَّقِیِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلیّ، وَصَلِ عَلَی النَّقِیِ عَلِیِ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَصَلِ عَلَی الزَّکِیِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍ، وَصَلِ عَلَیالْحُجَّةِ الْقائِمِ ابْنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍ. اللَّهُمَّ أَحْیِ بِهِ الْعَدْلَ، وَأَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ، وَ زَیِنْ بِطَوْلِ بَقائِهِالْأَرْضَ، وَأَظْهِرْ بِهِ دِینَکَ وَسُنَّةَ نَبِیکَ، حَتّی لا یَسْتَخْفِیَ بِشَیْءٍ مِنَ الْحَقِ مَخافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ، وَاجْعَلْنا مِنْ أَعْوانِهِ وَ أَشْیاعِهِ، وَالْمَقْبُولِینَ فِی زُمْرَةِ أَوْلِیائِهِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ.

اللَّهُمَّ صَلِ عَلی مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیْتِهِ، الَّذِینَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهِیراً»،

ص: ۳۶

سپس دو رکعت نماز در مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله بگزار، و ثواب آن را به روح منوّر حضرت زهرا علیها السلام هدیه کن، آنگاه این دعا را بخوان:

«اللَّهُمَّ إِنِی أَتَوَجَّهُ إِلَیْکَ بِنَبِینا مُحَمَّدٍ، وَبِأَهْلِ بَیْتِهِ صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ، وَأَسْأَلُکَ بِحَقِکَ الْعَظِیمِ الَّذِی لا یَعْلَمُ کُنْهَهُ سِواکَ، وَأَسْأَلُکَ بِحَقِ مَنْ حَقُّهُ عِنْدَکَ عَظِیمٌ، وَبِأَسْمائِکَ الْحُسْنَی الَّتِی أَمَرْتَنِی أَنْ أَدْعُوَکَ بِها، وأَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الْأَعْظَمِ الَّذِی أَمَرْتَ بِهِ إِبْراهِیمَ، أَنْ یَدْعُوَ بِهِ الطَّیْرَ فَأَجابَتْهُ، وَبِاسْمِکَ الْعَظِیمِ الَّذِی قُلْتَ لِلنَّارِ کُونِی بَرْداً وَسَلاماً عَلی إِبْراهِیمَ، فَکانَتْ بَرْداً، وَبِأَحَبِ الْأَسْماءِ إِلَیْکَ

ص: ۳۷

وَأَشْرَفِها وَأَعْظَمِها لَدَیْکَ، وَأَسْرَعِها إجابةً وَأَنْجَحِها طَلِبَةً، وَبِما أَنْتَ أَهْلُهُ وَمُسْتَحِقُّهُ وَمُسْتَوْجِبُهُ، وأَتَوَسَّلُ إِلَیْکَ وَأَرْغَبُ إِلَیْکَ، وَأَتَضَرَّعُ إِلَیْکَ، وأُلِحُّ عَلَیْکَ، وَأَسْأَلُکَ بِکُتُبِکَ الَّتِی أَنْزَلْتَها عَلی أَنْبِیائِکَ وَرُسُلِکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ، مِنَ التَّوْرِیةِ وَالْإِنْجیلِ وَالزَّبُورِ وَالْقُرْآنِ الْعَظِیم، فَانَّ فِیهَا اسْمَکَ الْأَعْظَمَ، وَبِما فِیها مِنْ أَسْمائِکَ الْعُظْمی، أنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وأَنْ تُفَرِّجَ عَنْ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَشِیعَتِهِمْ وَمُحِبِیهِمْ وَعَنِی، وَتَفْتَحَ أَبْوابَ السَّماءِ لِدُعائِی، وَتَرْفَعَهُ فِی عِلِیینَ، وَتَأْذَنَ لِی فِی هذَا

ص: ۳۸

الیَوْمِ وَفِی هـذِهِ السَّاعَةِ بِفَرَجِی وَإعْطاءِ أَمَلِی وَسُؤْلِی فِی الـدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، یا مَنْ لا یَعْلَمُ أَحَـدٌ کَیْفَ هُوَ وَقُدْرَتَهُ إلّا هُوَ، یا مَنْ سَدَّ الْهَواءَ بِالسَّماءِ، وَکَبَسَ الْأَرْضَ عَلَی الْماءِ، وَاخْتارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْـماءِ، یا مَنْ سَـمّی نَفْسَهُ بِالْاسْمِ الَّذِی یَقْضـی بِهِ حاجَةَ مَنْ یَدْعُوهُ، أَسْأَلُکَ بِحَقِّ ذلِکَ الْاسْمِ، فَلا شَـفِیعَ أَقْوی لِی مِنْهُ، أنْ تُصَـلِیَ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وأَنْ تَقْضِـیَ لِی حَوائِجِی، وَتَسْـمَعَ بِمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍ وَفاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، وَعَلِیِ بْنِ الْحُسَیْنِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَمُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ

ص: ۳۹

وَعَلِي بْنِ مُوسى، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِي وَعَلِي بْنِ مُحَمَّدٍ، والْحَسَنِ بْنِ عَلِي والْحُجَّةِ المُنْتَظِر لِاذْنِكَ، صَلَواتُكَ وَسَلامُكَ وَرَحْمَتُكَ وَبَرَكاتُكَ عَلَيْهِمْ صَوْتِی لِیَشْفَعُوا لِی إلَیْکَ، وَتُشَفِعَهُمْ فِیَّ، وَلا تَرُدَّنِی خائِباً، بِحَقِ لا إلهَ إلّا أَنْتَ».

سپس حاجاتت را بخواه که إن شاء اللّه برآورده می‌شود.

زیارت امام حسن مجتبی علیه السلام

«السَّلامُ عَلَیْکَ یَا ابْنَ رَسُولِ رَبِّ الْعالَمِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَاابْنَ أَمِیرِالْمُؤْمِنِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَاابْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حَبِیبَ اللَّهِ،

ص: ۴۰

السَّلامُ عَلَيْكَ يا صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا أَمِينَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا نُورَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا صِراطَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا بَيانَ حُكْمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا ناصِرَ دِينِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السَّيِّدُ الزَّكِيُّ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْبَرُّ الْوَفِيُّ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْقائِمُ الْأَمِينُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعالِمُ بِالتَّأْوِيلِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْهادِي الْمَهْدِيُّ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الطَّاهِرُ الزَّكِيُّ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا التَّقِيُّ النَّقِيُّ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْحَقُّ الْحَقِيقُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ الشَّهِيدُ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا أَبا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكاتُهُ».

ص: ۴۱

زیارت امام زین العابدین علیه السلام

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا زَیْنَ الْعابِدِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا زَیْنَ الْمُتَهَجِّدِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امامَ الْمُتَّقِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ الْمُسْلِمِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا قُرَّةَ عَیْنِ النَّاظِرِینَ الْعارِفِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وَصِیَّ الْوَصِیِّینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خازِنَ وَصایَا الْمُرْسَلِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ضَوْءَ الْمُسْتَوْحِشِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا نُورَ الْمُجْتَهِدِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا سِراجَ الْمُرْتاضِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ذَخِیرَةَ الْمُتَعَبِّدِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مِصْباحَ الْعالَمِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَفِینَةَ الْعِلْمِ، السَّلامُ

ص: ۴۲

عَلَیْکَ یا سَـکِینَهَٔ الْحِلْمِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مِیزانَ الْقِصاصِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَـفِینَهَٔ الْخَلاصِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا بَحْرَ النَّدی، السَّلامُ عَلَیْکَ یـا بَـدْرَ الـدُّجی، السَّلاـمُ عَلَیْـکَ أَیُّهَـا الْأَوَّاهُ الْحَلِیمُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الصَّابِرُ الْحَکِیمُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَئِیسَ الْبَکَّائِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یامِصْـباحَ الْمُؤْمِنِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ یا أَبا مُحَمَّدٍ، أَشْـهَدُ أَنَّکَ حُجَّهُٔ اللَّهِ وَابْنُ حُجَّتِهِ وَأَبُو حُجَجِهِ، وَابْنُ أَمِینِهِ وَابْنُ امَنائِهِ، وَأَنَّکَ ناصَـحْتَ فِی عِبادَهِٔ رَبِّکَ، وَسارَعْتَ فِی مَرْضاتِهِ، وَخَیَّبْتَ أَعْداءَهُ، وَسَـرَرْتَ أَوْلِیاءَهُ، أَشْـهَدُ أَنَّکَ قَدْ عَبَدْتَ اللَّهَ حَقَّ عِبادَتِهِ، وَاتَّقَیْتَهُ حَقَّ تُقاتِهِ، وَأَطَعْتَهُ حَقَّ طاعَتِهِ،

ص: ۴۳

حَتّی اتیکَ الْیَقِینُ، فَعَلَیْکَ یا مَوْلایَ یَاابْنَ رَسُولِ اللَّهِ أَفْضَلَ التَّحِیَّهِ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ».

زیارت امام محمّد باقر علیه السلام

«السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْباقِرُ بِعِلْمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْفاحِصُ عَنْ دِینِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْمُبَیِنُ لِحُکْمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْقائِمُ بِقِسْطِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا النَّاصِحُ لِعِبادِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الدَّاعِی إِلَی اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الدَّلِیلُ عَلَی اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْحَبْلُ الْمَتِینُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْفَضْلُ الْمُبِینُ، السَّلامُ

ص: ۴۴

عَلَيْكَ أَيُّهَا النُّورُ السَّاطِعُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْبَدْرُ اللّامِعُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْحَقُّ الْأَبْلَجُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السِّراجُ الْأَسْرَجُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّجْمُ الْأَزْهَرُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْكَوْكَبُ الْأَبْهَرُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُنَزَّهُ عَنِ الْمُعْضِلاتِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمَعْصُومُ مِنَ الزَّلّاتِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الزَّكِيُّ فِى الْحَسَبِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الرَّفِيعُ فِى النَّسَبِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْقَصْرُ الْمَشِيدُ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللَّهِ عَلى خَلْقِهِ أَجْمَعِينَ، أَشْهَدُ يا مَوْلاىَ أَنَّكَ قَدْ صَدَعْتَ بِالْحَقِ صَدْعاً، وَبَقَرْتَ الْعِلْمَ بَقْراً، وَنَثَرْتَهُ نَثْراً، لَمْ تَأْخُذْكَ فِى اللَّهِ لَوْمَةُ لائِمٍ، وَكُنْتَ لِدِينِ اللَّهِ مُكاتِماً،

ص: ۴۵

وَقَضَیْتَ ما کانَ عَلَیْکَ، وَأَخْرَجْتَ أَوْلِیاءَکَ مِنْ وِلایَهِٔ غَیْرِ اللَّهِ إِلی وِلایَهِٔ اللَّهِ، وَأَمَرْتَ بِطاعَهِٔ اللَّهِ، وَنَهَیْتَ عَنْ مَعْصِیَهِٔ اللَّهِ، حَتّی قَبَضَکَ اللَّهُ إِلی رِضْوانِهِ، وَذَهَبَ بِکَ إِلی دارِ کَرامَتِهِ، وَإِلی مَسَاکِنِ أَصْفِیائِهِ، وَمُجاوِرَهِٔ أَوْلِیائِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ».

زیارت امام صادق علیه السلام

«السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْإِمامُ الصَّادِقُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْوَصِیُّ النَّاطِقُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْفائِقُ الرَّائِقُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا السَّنامُ الْأَعْظَمُ، السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الصِراطُ الْأَقْوَمُ، السَّلامُ عَلَیْکَ

ص: ۴۶

یا مِصْباحَ الظُّلُماتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا دافِعَ الْمُعْضَلاتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مِفْتاحَ الْخَیْراتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَعْدِنَ الْبَرَکاتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الْحُجَجِ وَالدَّلالاتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا صاحِبَ الْبَراهِینَ الْواضِحاتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ دِینِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ناشِرَ حُکْمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا فاصِلَ الْخَطاباتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا کاشِفَ الْکُرُباتِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَمِیدَ الصَّادِقِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا لِسانَ النَّاطِقِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَلَفَ الْخائِفِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا زَعِیمَ الصَّادِقِینَ الصَّالِحِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَ الْمُسْلِمِینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا هادِیَ الْمُضِلِّینَ،

ص: ۴۷

السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَکَنَ الطَّائِعِینَ، أَشْهَدُ یا مَوْلایَ إِنَّکَ عَلَی الْهُدی، وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقی، وَشَمْسُ الضُّحی، وَبَحْرُ الْمَدی، وَکَهْفُ الْوَری، وَالْمَثَلُ الْأَعْلی، صَلَّی اللَّهُ عَلی رُوحِکَ وَبَدَنِکَ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلَی الْعَبَّاسِ عَمِ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وآلِهِ وَسَلَّمَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ».

زیارت مختصر و کوتاهی برای‌امامان بقیع علیهم السلام

شیخ مفید در مقنعه آورده است که غسل نموده و نزد قبور آنان می گویی:

ص: ۴۸

السَّلامُ عَلَیکُم یا خُزّانَ عِلْم اللَّهِ وَ حَفَظَهَٔ سِرِّهِ وَ تَراجِمَهَٔ وَحْیِهِ، أتَیتُکُم یا بَنِی رَسُولِ اللَّهِ زائِراً عارِفاً بِحَقِّکُم، مُستَبصِراً بِشَأْنِکُم، مُعادِیاً لِأعدائِکُم، مُوالِیاً لِأَولِیائِکُم بِأَبی أنتُم وَ أُمِّی، صَلَّی اللَّهُ عَلی أَجسادِکُمْ وَأَرواحِکُم (وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ).

اللَّهُمَّ إنِّی أَتَوَلّی آخِرَهُم کَما تَوَلَّیتُ أَوَّلَهُم، وَأَبْرَأُ (إلَی اللَّهِ) مِنْ کُلِّ وَلیجَهٍٔ دُونَهُم.

آمَنتُ بِاللَّهِ، وَ کَفَرْتُ بِالجِبْتِ وَالطّاغُوتِ وَاللّاتِ وَالعُزّی، وَکُلِّ نِدٍّ یُدعی مِنْ دُونِ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ زِیارَتی لَهُم مَقْبُولَهًٔ، وَدُعائی بِهِم مُستَجاباً یا

ص: ۴۹

أَرحَمَ الرّاحِمینَ.

آنگاه هشت رکعت نماز زیارت (در مسجد النبی صلی الله علیه و آله) برای آن بزرگوران برگزار کن.

زیارت جامعهٔ کبیره

زیـارت جـامعه، زیارتی است که به خاطر جامع بودن مطالب و تعبیرها و صـفات و خصوصـیات امامان علیهم السـلام که در آن بیان شده، جامعیّت خاصّی دارد، و می‌توان هر یک از امامان و معصومین علیهم السلام را با آن زیارت کرد.

نمونه‌های متعـدّدی به عنوان زیارت جامعه در کتاب‌ها آمده‌است، که «زیارت جامعهٔ کبیره» مفصّل‌تر و جامع‌تر از همه است، و یک دوره «امام شناسی» به حساب می‌آید. صفات و فضایل و ویژگی‌های ائمّه

ص: ۵۰

معصومین علیهم السلام در این زیارت گرد آمده، و کتاب‌های متعدّدی هم در شرح آن نوشته شده است.

زائری که بـا معرفت و از روی بصـیرت این زیـارت را بـا تـوجه به معنـایش در کنـار قبور ائمّه علیهم السـلام بخوانـد، نوعی مرور بر اعتقادات و باورها و تجدید میثاق با اولیای دین کرده است.

شیـخ صـدوق در «فقیه» و «عیون» از موسَـی بن عبداللّه نخعی روایت کرده، که گفت: به حضـرت امام علیّ النّقی علیه السـلام عرض کردم: یـابن رسول اللّه! مرا تعلیم فرمـا زیارتی که با بلاغت کامل باشـد، هرگاه خواسـتم زیارت کنم یکی از شـما را، آن را بخوانم. فرمود: چون به آستانه درِ حرم رسیدی توقف کن، و شهادتین

ص: ۵۱

را بگو:

«أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لاشَرِيکَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

در حالی که غُسل زیارت کرده‌ای داخل حَرَم می‌شوی و آنگاه که قبر را دیدی توقف کن و سی مرتبه «اللَّهُ أَكْبَرُ» بگو، پس با دل آرام اندکی پیش برو، و گام‌ها را نزدیکِ هم بگذار، آنگاه توقف کن و سی مرتبه «اللَّهُ أَكْبَرُ» بگو، پس نزدیک قبر مُطهّر برو، و چهل مرتبه «اللَّهُ أَكْبَرُ» بگو تا صد تکبیر تمام شود، پس بگو:

«السَّلامُ عَلَيْكُمْ يا أَهْلَ‌بَيْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوْضِعَ الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلائِكَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْيِ،

ص: ۵۲

وَمَعْدِنَ الرَّحْمَةِ، وَخُزَّانَ الْعِلْمِ، وَمُنْتَهَى الْحِلْمِ، وَاصُولَ الْكَرَمِ، وَقادَةَ الْأُمَمِ، وَأَوْلِياءَ النِعَمِ، وَعَناصِرَ الْأَبْرارِ، وَدَعائِمَ الْأَخْيارِ، وَساسَةَ الْعِبادِ، وَأَرْكانَ الْبِلادِ، وَأَبْوابَ الْإِيمانِ، وَامَناءَ الرَّحْمانِ، وَسُلالَةَ النَّبِيينَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلِينَ، وَعِتْرَةَ خِيَرَةِ رَبِ الْعالَمِينَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ. السَّلامُ عَلى أَئِمَّةِ الْهُدى، وَمَصابِيحِ الدُّجى، وَأَعْلامِ التُّقى، وَذَوِى النُّهى، وَأُولِى الْحِجا، وَكَهْفِ الْوَرى، وَوَرَثَةِ الْأَنْبِياءِ، وَالْمَثَلِ الْأَعْلى، وَالدَّعْوَةِ الْحُسْنى، وَحُجَجِ اللَّهِ عَلى أَهْلِ الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ وَالْاولى، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلى مَحالِ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، وَمَساكِنِ بَرَكَةِ اللَّهِ، وَمَعادِنِ حِكْمَةِ اللَّهِ،

ص: ۵۳

وَحَفَظَةِ سِرِّ اللَّهِ، وَحَمَلَةِ کِتابِ اللَّهِ، وَأَوْصِیاءِ نَبِیِّ اللَّهِ، وَذُرِّیَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. السَّلامُ عَلَی الدُّعاةِ إِلَی اللَّهِ، وَالْأَدِلّاءِ عَلی مَرْضاةِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَقِرِّینَ فِی أَمْرِ اللَّهِ، وَالتَّامِّینَ فِی مَحَبَّةِ اللَّهِ، وَالْمُخْلِصِینَ فِی تَوْحِیدِ اللَّهِ، وَ الْمُظْهِرِینَ لِأَمْرِ اللَّهِ وَنَهْیِهِ، وَعِبادِهِ الْمُکْرَمِینَ، الَّذِینَ لا یَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ یَعْمَلُونَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی الْأَئِمَّةِ الدُّعاةِ، وَالْقادَةِ الْهُداةِ، وَالسَّادَةِ الْوُلاةِ، وَالذَّادَةِ الْحُماةِ، وَأَهْلِ الذِّکْرِ وَأُولِی الْأَمْرِ، وَبَقِیَّةِ اللَّهِ وَخِیَرَتِهِ وَحِزْبِهِوَعَیْبَةِ عِلْمِهِ وَحُجَّتِهِ وَصِراطِهِ وَنُورِهِوَبُرْهانِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ. أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ

ص: ۵۴

إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، كَما شَهِدَ اللَّهُ لِنَفْسِهِ وَشَهِدَتْ لَهُ مَلائِكَتُهُ وَأُولُوا الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، لا إِلهَ إِلّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ الْمُنْتَجَبُ وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضى، أَرْسَلَهُ بِالْهُدى وَدِينِ الْحَقِ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكُمُ الْأَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمَهْدِيُّونَ الْمَعْصُومُونَ الْمُكَرَّمُونَ الْمُقَرَّبُونَ الْمُتَّقُونَ الصَّادِقُونَ الْمُصْطَفَوْنَ، الْمُطِيعُونَ لِلَّهِ، الْقَوَّامُونَ بِأَمْرِهِ، الْعامِلُونَ بِإِرادَتِهِ، الْفائِزُونَ بِكَرامَتِهِ، اصْطَفاكُمْ بِعِلْمِهِ، وَارْتَضاكُمْ لِغَيْبِهِ، وَاخْتارَكُمْ لِسِرِّهِ، وَاجْتَباكُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَأَعَزَّكُمْ بِهُداهُ وَخَصَّكُمْ بِبُرْهانِهِ، وَانْتَجَبَكُمْ بِنُورِهِ، وَأَيَّدَكُمْ

ص: ۵۵

بِرُوحِهِ، وَرَضِيَكُمْ خُلَفاءَ فِى أَرْضِهِ، وَحُجَجاً عَلى بَرِيَّتِهِ، وَأَنْصاراً لِدِينِهِ، وَحَفَظَةً لِسِرِّهِ، وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعاً لِحِكْمَتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْيِهِ، وَأَرْكاناً لِتَوْحِيدِهِ، وَشُهَداءَ عَلى خَلْقِهِ، وَأَعْلاماً لِعِبادِهِ، وَمَناراً فِى بِلادِهِ، وَأَدِلّاءَ عَلى صِراطِهِ، عَصَمَكُمُ اللَّهُ مِنَ الزَّلَلِ، وَآمَنَكُمْ مِنَ الْفِتَنِ، وَطَهَّرَكُمْ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَطَهَّرَكُمْ تَطْهِيراً، فَعَظَّمْتُمْ جَلالَهُ، وَأَكْبَرْتُمْ شَأْنَهُ، وَمَجَّدْتُمْ كَرَمَهُ، وَأَدَمْتُمْ ذِكْرَهُ، وَوَكَّدْتُمْ مِيثاقَهُ، وَأَحْكَمْتُمْ عَقْدَ طاعَتِهِ، وَنَصَحْتُمْ لَهُ فِى السِّرِ وَالْعَلانِيَةِ، وَدَعَوْتُمْ إِلى سَبِيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَبَذَلْتُمْ أَنْفُسَكُم فِى مَرْضاتِهِ،

ص: ۵۶

وَصَبَرْتُمْ عَلی ما اصابَکُمْ فِی جَنْبِهِ، وَأَقَمْتُمُ الصَّلاهَ، وَآتَیْتُمُ الزَّکاهَ، وَأَمَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتُمْ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَجاهَدْتُمْ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهادِه، حَتّی أَعْلَنْتُمْ دَعْوَتَهُ، وَبَیَّنْتُمْ فَرائِضَهُ، وَأَقَمْتُمْ حُدُودَهُ، وَنَشَرْتُمْ شَرائِعَ أَحْکامِهِ، وَسَنَنْتُمْ سُنَّتَهُ، وَصِرْتُمْ فِی ذلِکَ مِنْهُ إِلَی الرِّضا، وَسَلَّمْتُمْ لَهُ الْقَضاءَ، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ مَضی، فَالرَّاغِبُ عَنْکُمْ مارِقٌ، وَاللَّازِمُ لَکُمْ لاحِقٌ، وَالْمُقَصِّرُ فِی حَقِّکُمْ زاهِقٌ، وَالْحَقُّ مَعَکُمْ وَفِیکُمْ وَمِنْکُمْ وَإِلَیْکُمْ، وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، وَمِیراثُ النُّبُوَّهِ عِنْدَکُمْ، وَایابُ الْخَلْقِ إِلَیْکُمْ، وَحِسابُهُمْ عَلَیْکُمْ، وَفَصْلُ الْخِطابِ عِنْدَکُمْ، وَآیاتُ اللَّهِ لَدَیْکُمْ، وَعَزائِمُهُ فِیکُمْ، وَنُورُهُ

ص: ۵۷

وَبُرْهانُهُ عِنْدَكُمْ، وَأَمْرُهُ إِلَيْكُمْ، مَنْ والاكُمْ فَقَدْ والَى اللَّهَ، وَمَنْ عاداكُمْ فَقَدْ عادَى اللَّهَ، وَمَنْ أَحَبَّكُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ، وَمَنْ أَبْغَضَكُمْ فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، أَنْتُمُ الصِّراطُ الْأَقْوَمُ، وَشُهَداءُ دارِ الْفَناءِ، وَشُفَعاءُ دارِ الْبَقاءِ، وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ، وَالْآيَةُ الْمَخْزُونَةُ وَالْأَمانَةُ الْمَحْفُوظَةُ، وَالْبابُ الْمُبْتَلى بِهِ النَّاسُ، مَنْ أَتاكُمْ نَجا، وَمَنْ لَمْ يَأْتِكُمْ هَلَكَ، إِلَى اللَّهِ تَدْعُونَ، وَعَلَيْهِ تَدُلُّونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُ تُسَلِّمُونَ، وَبِأَمْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَ إِلى سَبِيلِهِ تُرْشِدُونَ، وَبِقَوْلِهِ تَحْكُمُونَ، سَعَدَ مَنْ والاكُمْ، وَهَلَكَ مَنْ عاداكُمْ، وَخابَ مَنْ جَحَدَكُمْ، وَضَلَّ مَنْ فارَقَكُمْ، وَفازَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ، وَامِنَ

ص: ۵۸

مَنْ لَجَأَإِلَيْكُمْ، وَسَلِمَمَنْ صَدَّقَكُمْ، وَهُدِىَ مَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ، مَنِ اتَّبَعَكُمْ فَالْجَنَّةُ مَأْواهُ، وَمَنْ خالَفَكُمْ فَالنَّارُ مَثْواهُ، وَمَنْ جَحَدَكُمْ كافِرٌ، وَمَنْ حارَبَكُمْ مُشْرِكٌ، وَمَنْ رَدَّ عَلَيْكُم فِى أَسْفَلِ دَرك مِنَ الْجَحِيم، أَشْهَدُ أَنَّ هذا سابِقٌ لَكُمْ فِيما مَضى، وَجارٍ لَكُمْ فِيما بَقِىَ، وَأَنَّ أَرْواحَكُمْ وَنُورَكُمْ وَطِينَتَكُمْ واحِدَةٌ، طابَتْ وَطَهُرَتْ بَعْضُها مِنْ بَعْضٍ، خَلَقَكُمُ اللَّهُ أَنْواراً، فَجَعَلَكُمْ بِعَرْشِهِ مُحْدِقِينَ، حَتّىمَنَّ عَلَيْنا بِكُمْ، فَجَعَلَكُمْ «فِى بُيُوتٍ اذنَ اللَّهُ أَنْتُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَااسْمُهُ»، وَجَعَلَ صَلاتَنا عَلَيْكُمْ وَما خَصَّنا بِهِ مِنْ وِلايَتِكُمْ طِيباً لِخَلْقِنا، وَطَهارَةً لِأَنْفُسِنا، وَتَزْكِيَةً لَنا، وَكَفَّارَةً لِذُنُوبِنا، فَكُنَّا

ص: ۵۹

عِنْدَهُ مُسَلِمِينَ بِفَضْلِكُمْ، وَمَعْرُوفِينَ بِتَصْدِيقِنا إِيَّاكُمْ، فَبَلَغَ اللَّهُ بِكُمْ أَشْرَفَ مَحَلِ الْمُكْرَّمِينَ، وَأَعْلى مَنازِلِ الْمُقَرَّبِينَ، وَأَرْفَعَ دَرَجاتِ الْمُرْسَلِينَ، حَيْثُ لا يَلْحَقُهُ لاحِقٌ، وَلا يَفُوقُهُ فائِقٌ، وَلا يَسْبِقُهُ سابِقٌ، وَلا يَطْمَعُ فِيإدْراكِهِ طامِعٌ، حَتَّى لايَبْقى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَلا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ، وَلاصِدِّيقٌ وَلا شَهِيدٌ، وَلا عالِمٌ وَلا جاهِلٌ، وَلادَنِيٌّ وَلا فاضِلٌ، وَلا مُؤْمِنٌ صالِحٌ، وَلا فاجِرٌ طالِحٌ، وَلا جَبَّارٌ عَنِيدٌ، وَلا شَيْطانٌ مَرِيدٌ، وَلاخَلْقٌ فِيما بَيْنَ ذلِكَ شَهِيدٌ، إِلّا عَرَّفَهُمْ جَلالَةَ أَمْرِكُمْ، وَعِظَمَ خَطَرِكُمْ، وَكِبَرَ شَأْنِكُمْ، وَتَمامَ نُورِكُمْ وَصِدْقَ مَقاعِدِكُمْ، وَثَباتَ مَقامِكُمْ، وَشَرَفَ

ص: ۶۰

مَحَلِّكُمْ، وَمَنْزِلَتِكُمْ عِنْدَهُ، وَكَرامَتِكُمْ عَلَيْهِ، وَخاصَّتِكُمْ لَدَيْهِ، وَقُرْبَ مَنْزِلَتِكُمْ مِنْهُ، بِأَبِى أَنْتُمْ وَأُمِى وَأَهْلِى وَمالِى وَاسْرَتِى، اشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهِدُكُمْ أَنِى مُؤْمِنٌ بِكُمْ وَبِما آمَنْتُمْبِهِ، كافِرٌ بِعَدُوِّكُمْ وَبِما كَفَرْتُمْ بِهِ، مُسْتَبْصِرٌ بِشَأْنِكُمْ وَبِضَلالَةِ مَنْ خالَفَكُمْ، مُوالٍ لَكُمْ وَلِأَوْلِيائِكُمْ، مُبْغِضٌ لِأَعْدائِكُمْ وَمُعادٍ لَهُمْ، سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَكُمْ، مُحَقِقٌ لِما حَقَّقْتُمْ، مُبْطِلٌ لِما أَبْطَلْتُمْ، مُطِيعٌ لَكُمْ، عارِفٌ بِحَقِكُمْ، مُقِرٌّ بِفَضْلِكُمْ، مُحْتَمِلٌ لِعِلْمِكُمْ، مُحْتَجِبٌ بِذِمَّتِكُمْ، مُعْتَرِفٌ بِكُمْ، مُؤْمِنٌ بِايابِكُمْ، مُصَدِّقٌ بِرَجْعَتِكُمْ، مُنْتَظِرٌ لِأَمْرِكُمْ، مُرْتَقِبٌ لِدَوْلَتِكُمْ، آخِذٌ بِقَوْلِكُمْ، عامِلٌ بِأَمْرِكُمْ، مُسْتَجِيرٌ

ص: ۶۱

بِكُمْ، زائِرٌ لَكُمْ، لائِذٌ عائِذٌ بِقُبُورِكُمْ، مُسْتَشْفِعٌ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِكُمْ، وَمُتَقَرِّبٌ بِكُمْ إِلَيْهِ، وَمُقَدِّمُكُمْ أَمامَ طَلِبَتِی وَحوائِجِی وَإِرادَتِی فِی كُلِّ أَحْوالِی وَأُمُورِی، مُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْ وَعَلانِيَتِكُمْ وَشاهِدِكُمْ وَغائِبِكُمْ وَاوَّلِكُمْ وَآخِرِكُمْ، وَمُفَوِّضٌ فِی ذلِكَ كُلِهِ إِلَيْكُمْ، وَمُسَلِّمٌ فِيهِ مَعَكُمْ، وَقَلْبِی لَكُمْ مُسَلِّمٌ، وَرَأْيِی لَكُمْ تَبَعٌ، وَنُصْرَتِی لَكُمْ مُعَدَّةٌ، حَتّی يُحْيِیَ اللَّهُ تَعالی دِينَهُ بِكُمْ، وَيَرُدَّكُمْ فِی أَيّامِهِ، وَيُظْهِرَكُمْ لِعَدْلِهِ، وَيُمَكِنَكُمْ فِی أَرْضِهِ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لا مَعَ غَيْرِكُمْ، آمَنْتُ بِكُمْ، وَتَوَلَّيْتُ آخِرَكُمْ بِما تَوَلَّيْتُ بِهِ اوَّلَكُمْ، وَبَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ أَعْدائِكُمْ وَمِنَ الْجِبْتِ وَالطّاغُوتِ وَالشَّياطِينِ وَحِزْبِهِمُ

ص: ۶۲

الظَّالِمِینَ لَکُمْ، وَالْجاحِدِینَ لِحَقِکُمْ، وَالْمارِقِینَ مِنْ وِلایَتِکُمْ، وَالْغاصِبِینَ لِإِرْثِکُمْ، وَالشَّاکِینَ فِیکُمْ، الْمُنْحَرِفِینَ عَنْکُمْ، وَمِنْ کُلِ وَلِیجَهٍٔ دُونَکُمْ، وَکُلِ مُطاعٍ سِواکُمْ، وَمِنَ الْأَئِمَّهِٔ الَّذِینَ یَدْعُونَ إِلَی النَّارِ، فَثَبَّتَنِی اللَّهُ أَبَداً ما حَیِیتُ عَلی مُوالاتِکُمْ وَمَحَبَّتِکُمْ وَدِینِکُمْ، وَوَفَّقَنِی لِطاعَتِکُمْ، وَرَزَقَنِی شَفاعَتَکُمْ، وَجَعَلَنِی مِنْ خِیارِ مَوالِیکُمْ، التَّابِعِینَ لِما دَعَوْتُمْ إِلَیْهِ، وَجَعَلَنِی مِمَّنْ یَقْتَصُّ آثارَکُمْ، وَیَسْلُکُ سَبِیلَکُمْ، وَیَهْتَدِی بِهُداکُمْ، وَیُحْشَرُ فِی زُمْرَتِکُمْ، وَیُکَرُّ فِی رَجْعَتِکُمْ، وَیُمَلَّکُ فِی دَوْلَتِکُمْ، وَیُشَرَّفُ فِی عافِیَتِکُمْ، وَیُمَکَّنُ فِی أَیَّامِکُمْ، وَتَقَرُّ عَیْنُهُ غَداً بِرُؤْیَتِکُمْ، بِأَبِی أَنْتُمْ وَأُمِی

ص: ۶۳

وَنَفْسِیوَأَهْلِیوَمالِی، مَنْ ارادَاللَّهَ بَدَأَبِکُمْ، وَ مَنْ وَحَّدَهُ قَبِلَ عَنْکُمْ، وَ مَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِکُمْ، مَوالِیَّ لا احْصِی ثَناءَکُمْ، وَلا أَبْلُغُ مِنَ الْمَدْحِ کُنْهَکُمْ، وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَکُمْ، وَأَنْتُمْ نُورُ الْأَخْیارِ، وَهُداهُ الْأَبْرارِ، وَحُجَجُ الْجَبَّارِ، بِکُمْ فَتَحَ اللَّهُ وَ بِکُمْ یَخْتِمُ، وَبِکُمْ یُنَزِّلُ الْغَیْثَ، وَبِکُمْ یُمْسِکُ السَّماءَ أَنْ تَقَعَ عَلَی الْأَرْضِ إِلّا بِاذْنِهِ، وَبِکُمْ یُنَفِسُ الْهَمَّ وَیَکْشِفُ الضُّرَّ، وَعِنْدَکُمْ ما نَزَلَتْ بِهِ رُسُلُهُ، وَهَبَطَتْ بِهِ مَلائِکَتُهُ، وَإِلی جَدِّکُمْ».

و اگر زیارت امیر مؤمنان علیه السلام باشد به جای «وَإِلی جَدِّکُمْ» بگو: «وَ إِلی أَخِیکَ»،

بُعِثَ الرُّوحُ الْأَمِینُ، آتاکُمُ اللَّهُ ما لَمْ یُؤْتِ أَحَداً

ص: ۶۴

مِنَ الْعالَمِينَ، طَأْطَأَ كُلُّ شَرِيفٍ لِشَرَفِكُمْ، وَبَخَعَ كُلُّ مُتَكَبِرٍ لِطاعَتِكُمْ، وَخَضَعَ كُلُّ جَبَّارٍ لِفَضْلِكُمْ، وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لَكُمْ، وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِكُمْ، وَفازَ الْفائِزُونَ بِوِلايَتِكُمْ، بِكُمْ يُسْلَكُ إِلَى الرِّضْوانِ، وَعَلى مَنْ جَحَدَ وِلايَتَكُمْ غَضَبُ الرَّحْمانِ، بِأَبِي أَنْتُمْ وَأُمِي وَنَفْسِي وَأَهْلِي وَمالِي، ذِكْرُكُمْ فِي الذَّاكِرِينَ، وَأَسْماؤُكُمْ فِي الْأَسْماءِ، وَأَجْسادُكُمْ فِي الْأَجْسادِ، وَأَرْواحُكُمْ فِي الْأَرْواحِ، وَأَنْفُسُكُمْ فِي النُّفُوسِ، وَآثارُكُمْ فِي الْآثارِ، وَقُبُورُكُمْ فِي الْقُبُورِ، فَما أَحْلى أَسْماءَكُمْ، وَأَكْرَمَ أَنْفُسَكُمْ، وَأَعْظَمَ شَأْنَكُمْ، وَأَجَلَّ خَطَرَكُمْ،

ص: ۶۵

وَأَوْفى عَهْدَكُمْ، وَأَصْدَقَوَعْدَكُمْ، كَلامُكُمْنُورٌ، وَأَمْرُكُمْ رُشْدٌ، وَوَصِيَّتُكُمُ التَّقْوى، وَفِعْلُكُمُ الْخَيْرُ، وَعادَتُكُمُ الْإِحْسانُ، وَسَجِيَّتُكُمُ الْكَرَمُ، وَشَأْنُكُمُ الْحَقُّ وَالصِدْقُ وَالرِّفْقُ، وَقَوْلُكُمْ حُكْمٌ وَحَتْمٌ، وَرَأْيُكُمْ عِلْمٌ وَحِلْمٌ وَحَزْمٌ، إِنْ ذُكِرَ الْخَيْرُ كُنْتُمْ أَوَّلَهُ وَأَصْلَهُ وَفَرْعَهُ وَمَعْدِنَهُ وَمَأْواهُ وَمُنْتَهاهُ، بِأَبِى أَنْتُمْ وَأُمِى وَنَفْسِى، كَيْفَ أَصِفُ حُسْنَ ثَنائِكُمْ، وَأُحْصِى جَمِيلَ بَلائِكُمْ، وَبِكُمْ أَخْرَجَنَا اللَّهُ مِنَ الذُّلِ، وَفَرَّجَ عَنَّا غَمَراتِ الْكُرُوبِ، وَأَنْقَذَنا مِنْ شَفا جُرُفِ الْهَلَكاتِ وَمِنَ النَّارِ، بِأَبِى أَنْتُمْ وَأُمِى وَنَفْسِى، بِمُوالاتِكُمْ عَلَّمَنَا اللَّهُ مَعالِمَ دِينِنا، وَأَصْلَحَ

ص: ۶۶

ما كانَ فَسَدَ مِنْ دُنْيانا، وَبِمُوالاتِكُمْ تَمَّتِ الْكَلِمَةُ، وَعَظُمَتِ النِعْمَةُ، وَائْتَلَفَتِ الفُرْقَةُ، وَبِمُوالاتِكُمْ تُقْبَلُ الطَّاعَةُ الْمُفْتَرَضَةُ، وَلَكُمُ الْمَوَدَّةُ الْواجِبَةُ، وَالدَّرَجاتُ الرَّفِيعَةُ، وَالْمَقامُ الْمَحْمُودُ، وَالْمَكانُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَالْجاهُ الْعَظِيمُ، وَالشَّأْنُ الْكَبِيرُ، وَالشَّفاعَةُ الْمَقْبُولَةُ، رَبَّنا آمَنَّا بِما أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدِينَ، رَبَّنا لا تُزِغْ قُلُوبَنا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنا وَهَبْ لَنا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ‌الْوَهَّابُ، سُبْحانَ رَبِنا إِنْ كانَ وَعْدُ رَبِنا لَمَفْعُولًا، يا وَلِيَ‌اللَّهِ، إِنَّ بَيْنِى وَبَيْنَ‌اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ذُنُوباً لا يَأْتِى عَلَيْها إِلّا رِضاكُمْ، فَبِحَقِ مَنِ ائْتَمَنَكُمْ عَلى سِرِّهِ، وَاسْتَرْعاكُمْ أَمْرَ خَلْقِهِ، وَقَرَنَ

ص: ۶۷

طاعَتَکُمْ بِطاعَتِهِ، لَمَّا اسْتَوْهَبْتُمْ ذُنُوبِی، وَکُنْتُمْ شُفَعائِی، فَإِنِی لَکُمْ مُطِیعٌ، مَنْ أَطاعَکُمْ فَقَدْ أَطاعَاللَّهَ، وَمَنْ عَصاکُمْ فَقَدْ عَصَیاللَّهَ، وَمَنْ أَحَبَّکُمْ فَقَدْأَحَبَاللَّهَ، وَمَنْ أَبْغَضَکُمْ فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ. اللَّهُمَّ إِنِی لَوْ وَجَدْتُ شُفَعاءَ أَقْرَبَ إِلَیْکَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِبَیْتِهِ الْأَخْیارِ الْأَئِمَّةِ الْأَبْرارِ لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعائِی، فَبِحَقِهِمُ الَّذِی أَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَیْکَ أَسْأَ لُکَ أَنْ تُدْخِلَنِی فِی جُمْلَةِ الْعارِفِینَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفِی زُمْرَةِ الْمَرْحُومِینَ بِشَفاعَتِهِمْ، إِنَّکَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِینَ، وَسَلَّمَ تَسْلِیماً کَثِیراً، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَکِیلُ».

ص: ۶۸

زیارت امین اللّه

یکی از زیارت‌های بسیار معروف و معتبر است که در کتاب‌های زیارات نقل شده است. مرحوم علامه مجلسی آن را از نظر متن و سند از بهترین زیارات دانسته که مناسب است در همه حرم‌ها و مزارهای ائمّه علیهم السلام بر آن مداومت شود.

این زیارت، هم از زیارت‌های مطلقه محسوب می‌شود که در هر وقت می‌توان خواند، هم از زیارت‌های مخصوصه روز عید غدیر خم است و هم از زیارات جامعه‌ای است که در همه حرم‌های مقدّس ائمّه علیهم السلام خوانده می‌شود. محتوایی عرفانی و سراسر شور و اشتیاق به قرب الهی دارد. کیفیّت آن چنان است

ص: ۶۹

که، به سندهای معتبر روایت شده، از جابر از امام محمّدباقر علیه السلام که، امام زین العابدین علیه السلام به زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام آمد، و نزد قبر آن حضرت ایستاد، و گریست، و گفت:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمِینَ اللَّهِ فِی أَرْضِهِ وَحُجَّتَهُ عَلی عِبادِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا أَمِیرَالْمُؤْمِنِینَ، « اگر زیارت برای غیر از امام علی علیه السلام خوانده می‌شود، به‌جای کلمه امیرالمؤمنین، نام امام مورد نظر آورده شود» أَشْهَدُ أَنَّکَ جاهَدْتَ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَعَمِلْتَ بِکِتابِهِ، وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ نَبِیِّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، حَتّی دَعاکَ اللَّهُ إِلی جِوارِهِ، فَقَبَضَکَ إِلَیْهِ بِاخْتِیارِهِ، وَأَلْزَمَ أَعْداءَکَ الْحُجَّةَ مَعَ ما لَکَ مِنَ الْحُجَجِ

ص: ۷۰

الْبالِغَةِ عَلی جَمِیعِ خَلْقِهِ، اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ نَفْسِی مُطْمَئِنَّةً بِقَدَرِکَ، راضِیَةً بِقَضائِکَ، مُولَعَةً بِذِکْرِکَ وَدُعائِکَ، مُحِبَّةً لِصَفْوَةِ أَوْلِیائِکَ، مَحْبُوبَةً فِی أَرْضِکَ وَسَمائِکَ، صابِرَةً عَلی نُزُولِ بَلائِکَ، شاکِرَةً لِفَواضِلِ نَعْمائِکَ، ذاکِرَةً لِسَوابِغِ آلائِکَ، مُشْتاقَةً إِلی فَرْحَةِ لِقائِکَ، مُتَزَوِّدَةً التَّقْوی لِیَوْمِ جَزائِکَ، مُسْتَنَّةً بِسُنَنِ أَوْلِیائِکَ، مُفارِقَةً لِأَخْلاقِ أَعْدائِکَ، مَشْغُولَةً عَنِ الدُّنْیا بِحَمْدِکَ وَثَنائِکَ».

پس گونه خود را بر قبر گذاشت و گفت:

«اللَّهُمَّ إِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتِینَ إِلَیْکَ والِهَةٌ، وَسُبُلَ الرَّاغِبِینَ إِلَیْکَ شارِعَةٌ، وَأَعْلامَ الْقاصِدِینَ

ص: ۷۱

إِلَيْکَ واضِحَةٌ، وَأَفْئِدَةَ الْعارِفِينَ مِنْکَ فازِعَةٌ، وَأَصْواتَ الدَّاعِينَ إِلَيْکَ صاعِدَةٌ، وَأَبْوابَ الْإِجابَةِ لَهُمْ مُفَتَّحَةٌ، وَدَعْوَةَ مَنْ ناجاکَ مُسْتَجابَةٌ، وَتَوْبَةَ مَنْ أَنابَ إِلَيْکَ مَقْبُولَةٌ، وَعَبْرَةَ مَنْ بَکی مِنْ خَوْفِکَ مَرْحُومَةٌ، وَالْإِغاثَةَ لِمَنِ اسْتَغاثَ بِکَ مَوْجُودَةٌ، وَالْإِعانَةَ لِمَنِ اسْتَعانَ بِکَ مَبْذُولَةٌ، وَعِداتِکَ لِعِبادِکَ مُنْجَزَةٌ، وَزَلَلَ مَنِ اسْتَقالَکَ مُقالَةٌ، وَأَعْمالَ الْعامِلِينَ لَدَيْکَ مَحْفُوظَةٌ، وَأَرْزاقَکَ إِلَی الْخَلائِقِ مِنْ لَدُنْکَ نازِلَةٌ، وَعَوائِدَ الْمَزِيدِ إِلَيْهِمْ واصِلَةٌ، وَذُنُوبَ الْمُسْتَغْفِرِينَ مَغْفُورَةٌ، وَحَوائِجَ خَلْقِکَ عِنْدَکَ مَقْضِيَّةٌ، وَجَوائِزَ

ص: ۷۲

السَّائِلِینَ عِنْدَکَ مُوَفَّرَةٌ، وَعَوائِدَ الْمَزِیدِ مُتَواتِرَةٌ، وَمَوائِدَ الْمُسْتَطْعِمِینَ مُعَدَّةٌ، وَمَناهِلَ الظِّماءِ لَدَیْکَ مُتْرَعَةٌ. اللَّهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعائِی، وَاقْبَلْ ثَنائِی، وَاجْمَعْ بَیْنِی وَبَیْنَ أَوْلِیائِی، بِحَقِ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍ وَفاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، إِنَّکَ وَلِیُّ نَعْمائِی وَمُنْتَهی مُنایَ وَغایَةُ رَجائِی فِی مُنْقَلَبِی وَمَثْوایَ».

و در کامل الزّیارات بعد از زیارت این جملات آمده است:

«أَنْتَ إِلهِی وَسَیِّدِی وَمَوْلایَ، اغْفِرْ لِی وَ لِأَوْلِیائِنا، وَکُفَّ عَنَّا أَعْداءَنا، وَاشْغَلْهُمْ عَنْ اذانا،

ص: ۷۳

وَاظْهِرْ کَلِمَهَٔ الْحَقِ وَاجْعَلْهَا الْعُلْیا، وَأَدْحِضْ کَلِمَهَٔ الْباطِلِ وَاجْعَلْهَاالسُّفْلی، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ».

زیارت اهل قُبور

این زیارت برای دیگر اموات مؤمن و مؤمنه مدفون در بقیع و در دیگر قبرستان‌ها خوانده می‌شود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِیم

«السَّلامُ عَلی أَهْلِ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، مِنْ أَهْلِ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، یا أَهْلَ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، کَیْفَ وَجَدْتُمْ قَوْلَ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، مِنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، یا لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، اغْفِرْ لِمَنْ قالَ لا

ص: ۷۴

إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاحْشُرْنا فِی زُمْرَهِٔ مَنْ قالَ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِیٌّ وَلِیُّ اللَّهِ».

از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده، هر کس برای زیارت اهل قبور به قبرستان برود، خداوند متعال ثواب پنجاه سال عبادت به او عطا فرمایـد، و گناه پنجاه ساله او و والـدینش را ببخشـد. از پیغمبر اکرم صـلی الله علیه و آله نقل است هر کس هفت مرتبه سوره إِنَّا أَنْزَلْناهُ فِی لَیْلَهِٔ القَدْر را نزد قبر مؤمنی بخواند، خداوند متعال فرشـته‌ای را نزد قبر او می‌فرسـتد که عبادت خدا کند، و ثوابش را به نام آن میّت می‌نویسـد. پس چون روز قیـامت شود به هر هولی از اهوال قیـامت برسـد، خداونـد آن هول را از او برطرف کنـد، تا اینکه داخل بهشت شود.

ص: ۷۵

زیارت وداع رسول اکرم صلی الله علیه و آله

هر گاه خواستی از مدینه خارج شوی غُسل کن، و نزد قبر پیغمبر صلی الله علیه و آله برو و عمل کن آنچه را قبلًا انجام می‌دادی، پس وداع کن آن حضرت را، و بگو:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، أَسْتَودِعُکَ اللَّهَ وَأَسْتَرْعِیکَ وَأَقْرَأُ عَلَیْکَ السَّلامَ، آمَنْتُ باللَّهِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَیهِ، اللَّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِی لِزیارَةِ قَبْرِ نَبِیکَ، وَانْ تَوَفَّیْتَنِی قَبْلَ ذلِکَ فَإِنِّی أَشْهَدُ فِی مَماتِی عَلی ما شَهِدْتُ عَلَیْهِ فِی حَیاتِی، أنْ لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، وَأَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُکَ وَرَسُولُکَ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ».

ص: ۷۶

حضرت صادق علیه السلام در وداع قبر پیغمبر صلی الله علیه و آله به یونس ابن یعقوب فرمود که بگو:

«صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ، السَّلامُ عَلَیْکَ، لاجَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ تَسْلِیمِی عَلَیْکَ».

زیارت وداع ائمّه بقیع علیهم السلام

مرحوم شیخ طوسی و سیّد بن طاووس گفته‌اند که چون خواستی ائمّه بقیع را وداع کنی، بگو:

«السَّلامُعَلَیْکُمْ أَئِمَّةَالْهُدی وَرَحْمَةُ اللَّهِوَ بَرَکاتُهُ، أَسْتَوْدِعُکُمُاللَّهَ وَأَقْرَأُ عَلَیْکُمُ السَّلامَ، آمَنَّا باللَّهِ وَبالرَّسُولِ وَبِما جِئْتُم بِهِ وَدَلَلْتُمْ عَلَیْهِ. اللَّهُمَّ فَاکتُبْنا مَعَ الشَّاهِدِینَ».

ص: ۷۷

پس دعا بسیار کن، و از خداوند بخواه‌که باردیگر زیارت ایشان را نصیب تو گرداند، و این آخرین زیارت تو نباشد.

فضیلت زیارت حضرت حمزه و سایرشُهدای احُد

از حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل است که هر کس مرا زیارت کند و عمویم حمزه را زیارت ننماید، به من جفا کرده است.

شیخ مفید رحمه الله فرموده که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله به زیارت قبر حضرت حمزه امر می‌فرمود وبه زیارت ایشان و شهدا اهتمام می‌ورزید.

ص: ۷۸

حضرت فاطمه علیها السلام پس از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله بر زیارت قبر آن بزرگوار مواظبت می‌نمود. و از زمان حضرت رسول صلی الله علیه و آله سنّت شده است که مسلمانان به زیارت عموی گرامی آن حضرت می‌روند، و در کنار قبرش درنگ می کنند.

در حدیث است که حضرت فاطمه علیها السلام پس از رحلت پدر بزرگوارش، روزهای دوشنبه و پنج‌شنبه هر هفته به زیارت قبور شُهدا می‌رفت و با اشاره به مواضع مسلمانان در صحنه جنگ احُد، می‌فرمود: این جا موضع رسول خدا صلی الله علیه و آله بود، و در این مکان مشرکین، وبه نقلی‌دیگر در آن‌جا نمازمی گزارد ودعا می کرد. شهدای احُد رضوان اللّه علیهم حدود هفتاد نفرند.

زیارت حضرت حمزه عموی پیامبر صلی الله علیه و آله

چون به زیارت آن حضرت در احُد رفتی نزد قبرش

ص: ۷۹

بایست و این زیارت را بخوان:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَمَّ رَسُولِ اللَّهِ، صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ الشُّهَداءِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا أَسَدَاللَّهِ وَأَسَدَ رَسُولِهِ، أَشْهَدُ أَنَّکَ قَدْ جاهَدْتَ فِی اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَجُدْتَ بِنَفْسِکَ، وَنَصَحْتَ رَسُولَ اللَّهِ، وَکُنْتَ فِیما عِنْدَ اللَّهِ سُبْحانَهُ راغِباً، بِأَبِی أَنْتَ وَأُمِی، أَتَیْتُکَ مُتَقَرِّباً إِلَی اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِزِیارَتِکَ، وَمُتَقَرِّباً إِلی رَسُولِ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ بِذلِکَ، راغِباً إِلَیْکَ فِی الشَّفاعَهِٔ، أَبْتَغِی بِزِیارَتِکَ خَلاصَ نَفْسِی مَتَعَوِّذاً بِکَ مِنْ نارٍ اسْتَحَقَّها مِثْلِی بِما جَنَیْتُ عَلی نَفْسِی، هارِباً مِنْ

ص: ۸۰

ذُنُوبِیَ الَّتِی احْتَطَبْتُها عَلی ظَهْرِی، فَزِعاً إِلَیْکَ رَجاءَ رَحْمَهِْ رَبِی، أَتَیْتُکَ مِنْ شُقَّهٍْ بَعِیدَهٍْ، طالِباً فَکاکَ رَقَبَتِی مِنَ النَّارِ، وَقَدْ أَوْقَرَتْ ظَهْرِی ذُنُوبِی، وَأَتَیْتُ ما أَسْخَطَ رَبِی، وَلَمْ أَجِدْ أَحَداً أَفْزَعُ إِلَیْهِ خَیْراً لِی مِنْکُمْ أَهْلَ بَیْتِ الرَّحْمَهِْ، فَکُنْ لِی شَفِیعاً یَوْمَ فَقْری وَحاجَتِی، فَقَدْ سِرْتُ إِلَیْکَ مَحْزُوناً، وَأَتَیْتُکَ مَکْرُوباً، وَسَکَبْتُ عَبْرَتِی عِنْدَکَ باکِیاً، وَصِرْتُ إِلَیْکَ مُفْرَداً، وَأَنْتَ مِمَّنْ أَمَرَنِیَ اللَّهُ بِصِلَتِهِ، وَحَثَّنِی عَلی بِرِّهِ، وَدَلَّنِی عَلی فَضْلِهِ، وَهَدانِی لِحُبِهِ، وَرَغَّبَنِی فِی الْوِفادَهِْ إِلَیْهِ، وَالْهَمَنِی طَلَبَ الْحَوائِجِ عِنْدَهُ، أَنْتُمْ أَهْلُ بَیْتٍ لا یَشْقی مَنْ تَوَلّاکُمْ، وَلایَخِیبُ مَنْ أَتاکُمْ، وَلایَخْسَرُ مَنْ

ص: ۸۱

یَهْواکُمْ، وَلا یَسْعَدُ مَنْ عادیکُمْ».

پس رو به قبله می کنی و می گویی:

«اللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. اللّهُمَّ إِنی تَعَرَّضْتُ لِرَحْمَتِکَ بِلُزُومِی لِقَبْرِ عَمِّ نَبِیِّکَ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، لِیُجیرَنی مِنْ نِقْمَتِکَ وَسَخَطِکَ وَمَقْتِکَ فِی یَوْمٍ تَکْثُرُ فِیهِ الْأَصْواتُ، وَتُشْغَلُ کُلُّ نَفْسٍ بِما قَدَّمَتْ، وَتُجادِلُ عَنْ نَفْسِها، فَانْ تَرْحَمْنِی الْیَوْمَ فَلا خَوْفَ عَلَیَّ وَلاحُزْنَ، وَإِنْ تُعاقِبْ فَمَوْلیً لَهُ الْقُدْرَةُ عَلی عَبْدِهِ، وَلاتُخَیِّبْنِی بَعْدَ الْیَوْمِ، وَلاتَصْرِفْنِی بِغَیْرِ حاجَتِی، فَقَدْ لَصِقْتُ بِقَبْرِ عَمِّ نَبِیِّکَ، وَتَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَیْکَ ابْتِغاءَ مَرْضاتِکَ وَرَجاءَ رَحْمَتِکَ، فَتَقَبَّلْ مِنِی، وَعُدْ بِحِلْمِکَ عَلی

ص: ۸۲

جَهْلِی، وَبِرَأْفَتِکَ عَلی جِنایَةِ نَفْسِی، فَقَدْ عَظُمَ جُرْمِی، وَما أَخافُ أنْ تَظْلِمَنِی، وَلکِنْ أَخافُ سُوءَ الْحِسابِ فَانْظُرِ الْیَوْمَ تَقَلُّبِی عَلی قَبْرِ عَمِّ نَبِیِّکَ، فَبِهِما فُکَّنِی مِنَ النَّارِ، وَلاتُخَیِّبْ سَعْیِی، وَلا یَهُونَنَّ عَلَیْکَ ابْتِهالِی، وَلاتَحْجُبَنَّ عَنْکَ صَوْتِی، وَلاتَقْلِبْنِی بِغَیْرِ حَوائِجِی، یا غِیاثَ کُلِ مَکْرُوبٍ وَمَحْزُونٍ، وَیا مُفَرِّجاً عَنِ الْمَلْهُوفِ الْحَیْرانِ الْغَرِیقِ الْمُشْرِفِ عَلَی الْهَلَکَةِ، فَصَلِ عَلی مُحَمَّدٍ وآل مُحَمَّدٍ، وَانْظُرْ إِلَیَّ نَظْرَةً لا أَشْقی بَعْدَها أَبَداً، وَارْحَمْ تَضَرُّعِی وَعَبْرَتِی وَانْفِرادِی، فَقَدْ رَجَوْتُ رِضاکَ، وَتَحَرَّیْتُ الْخَیْرَ الَّذِی لایُعْطِیهِ أَحَدٌ سِواکَ، فَلا تَرُدَّ أَمَلِی، اللَّهُمَّ إِنْ

ص: ۸۳

تُعاقِبْ فَمَوْلیً لَهُ الْقُدْرَةُ عَلی عَبْدِهِ وَجَزائِهِ بِسُوءِ فِعْلِهِ، فَلا اخِیبَنَّ الْیَوْمَ، وَلاتَصْرِفْنِی بِغَیْرِ حاجَتِی، وَلاتُخَیِبَنَّ شُخُوصِی وَوِفادَتِی، فَقَدْ أَنْفَدْتُ نَفَقَتِی، وَ أَتْعَبْتُ یَدَنِی، وَقَطَعْتُ الْمَفازاتِ، وَخَلَّفْتُ الْأَهْلَ وَالْمالَ وَما خَوَّلْتَنِی، وَآثَرْتُ ما عِنْدَکَ عَلی نَفْسِی، وَلُذْتُ بِقَبْرِ عَمِ نَبِیِکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَتَقَرَّبْتُ بِهِ ابْتِغاءَ مَرْضاتِکَ، فَعُدْ بِحِلْمِکَ عَلی جَهْلِی، وَبِرَأْفَتِکَ عَلی ذَ نْبِی، فَقَدْعَظُمَ جُرْمِی، بِرَحْمَتِکَ یاکَرِیمُ یاکَرِیمُ».

فضیلت مسجدالنبی وبعضی از نقاط مهم آن

در مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله بسیار نماز بگزار، چون برای هر

ص: ۸۴

نماز در آن مکان شریف، معادل ثواب یک هزار نماز در نامه اعمال نمازگزار می‌نویسند، و خصوصاً بین منبر و مرقد منوّر آن حضرت افضل است. از حضرت رسول صلی الله علیه و آله مروی است که فرمودند: بین قبر و منبر من باغی از باغ‌های بهشت است، و حدود روضه شریفه طولًا از قبر منوّر تا موضع منبر آن حضرت، و عرضاً از منبر تا ستون چهارم قرار گرفته، و مستحبّ است این دعا را در روضه مبارکه بخوانند:

«اللَّهُمَّ إِنَّ هذِهِ رَوْضَةٌ مِنْ رِیاضِ جَنَّتِکَ، وَشُعْبَةٌ مِنْ شُعَبِ رَحْمَتِکَ، الَّتِی ذَکَرَها رَسُولُکَ وَأَبانَ عَنْ فَضْلِها، وَشَرَفِ التَّعَبُّدِ لَکَ فِیها، فَقَدْ بَلَّغْتَنِیها فِی سَلامَةِ نَفْسِی، فَلَکَ الْحَمْدُ یا سَیدِی

ص: ۸۵

عَلی عَظِیم نِعْمَتِکَ عَلَیَّ فِی ذلِکَ، وَعَلی ما رَزَقْتَنِیهِ مِنْ طاعَتِکَ، وَطَلَبِ مَرْضاتِکَ، وَتَعْظِیم حُرْمَهِٔ نَبِیِّکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ، بِزِیارَهِٔ قَبْرِهِ وَالتَّسْلِیم عَلَیْهِ، وَالتَّرَدُّدِ فِی مَشاهِدِهِ وَمَواقِفِهِ، فَلَکَ الْحَمْدُ یا مَوْلایَ، حَمْداً یَنْتَظِمُ بِهِ مَحامِدُ حَمَلَهِٔ عَرْشِکَ، وَسُکّانِ سَماواتِکَ لَکَ، وَیَقْصُرُ عَنْهُ حَمْدُ مَنْ مَضی، وَیَفْضُلُ حَمْدَ مَنْ بَقِیَ مِنْ خَلْقِکَ، وَلَکَ الْحَمْدُ یا مَوْلایَ، حَمْدَ مَنْ عَرَفَ الْحَمْدَ لَکَ، وَالتَّوْفِیقَ لِلْحَمْدِ مِنْکَ، حَمْداً یَمْلَأُ ماخَلَقْتَ وَیَبْلُغُ حَیْثُ ما أَرَدْتَ، وَلا یَحْجُبُ عَنْکَ وَلا یَنْقَضِی دُونَکَ، وَیَبْلُغُ أَقْصی رِضاکَ وَلا یَبْلُغ آخِرَهُ أَوائِلُ مَحامِدِ خَلْقِکَ لَکَ، وَلَکَ الْحَمْدُ

ص: ۸۶

ما عُرِفَ الْحَمْدُ، واعْتُقِدَ الْحَمْدُ، وَجُعِلَ ابْتِداءُ الْكَلامِ الْحَمْدُ، يا باقِىَ الْعِزِ وَالْعَظَمَةِ، وَدائِمَ السُّلْطانِ وَالْقُدْرَةِ وَشَدِيدَ الْبَطْشِ وَالْقُوَّةِ، وَنافِذَالْأَمْرِ وَالْإِرادَةِ، وَواسِعَ الرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ، وَرَبَّ الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ، كَمْ مِنْ نِعْمَةٍ لَكَ عَلَيَّ يَقْصُرُ عَنْ ايْسَرِها حَمْدِى، وَلا يَبْلُغُ أَدْناها شُكْرِى، وَكَمْ مِنْ صَنائِعَ مِنْكَ إِلَيَّ لايُحِيطُبِكَثْرَتِها وَهْمِى، وَلايُقَيِّدُها فِكْرِى.

اللَّهُمَ صَلِ عَلى نَبِيِّكَ الْمُصْطَفى، بَيْنَ الْبَرِيَّةِ طِفْلًا وَخَيْرِها شابّاً وَكَهْلًا، أَطْهَرِ الْمُطَهَّرِينَ شِيمَةً، وَأَجْوَدِ الْمُسْتَمْتَرِينَ دِيمَةً، وَأَعْظَمِ الْخَلْقِ جُرْثُومَةً، الَّذِى أَوْضَحْتَ بِهِ الدِّلالاتِ، وَأَقَمْتَ بِهِ

ص: ۸۷

الرِّسالاتِ، وَخَتَمْتَ بِهِالنُّبُوّاتِ، وَفَتَحْتَ بِهِ بابَالْخَيْراتِ، وَ أَظْهَرْتَهُ مَظْهَراً، وَابْتَعَثْتَهُ نَبِيّاً وَهادِياً أَمِيناً مَهْدِيّاً، داعِياً إِلَيْکَ، وَدالّاً عَلَيْکَ، وَحُجَّةً بَيْنَ يَدَيْکَ. اللَّهُمَّ صَلِ عَلَى الْمَعْصُومِينَ مِنْ عِتْرَتِهِ وَالطَّيِّبِينَ مِن اسْرَتِهِ، وَشَرِّفْ لَدَيْکَ بِهِ مَنازِلَهُمْ، وَعَظِمْ عِنْدَکَ مَراتِبَهُمْ، وَاجْعَلْ فِى الرَّفِيقِ الْأَعْلى مَجالِسَهُمْ، وَارْفَعْ إِلى قُرْبِ رَسُولِکَ دَرَجاتِهِمْ، وَتَمِّمْبِلِقائِهِ سُرُورَهُمْ، وَوَفِرْ بِمَکانِهِ انْسَهُمْ».

دعا و نماز نزد ستون توبه

دو رکعت نماز نزدیک ستون ابولبابه که معروف به

ص: ۸۸

«ستون توبه» است بگزار، وبعد از آن این دعا را بخوان:

«بِسْمِ اللّهِ الرَّحمنِ الرَّحِیم. اللّهُمَّ لا تُهِنِی بِالْفَقْرِ، وَلا تُذِلَّنِی بِالدَّیْنِ، وَلا تَرُدَّنِی إِلَی الْهَلَکَهِ، وَاعْصِمْنِی کَیْ أَعتَصِمَ، وَأَصْلِحْنِی کَیْ أَنْصَلِحَ، وَاهْدِنِی کَیْ أَهْتَدِیَ. اللّهُمَّ اعِنِی عَلَی اجْتِهادِ نَفْسِی، وَلا تُعَذِّبْنِی بِسُوءِ ظَنِی، وَلا تُهْلِکْنِی وَأَنْتَ رَجائِی، وَأَنْتَ أَهْلٌ أنْ تَغْفِرَلِی وَقَدْ أَخْطَأْتُ، وَأَنْتَ أَهْلٌ أنْ تَعْفُوَ عَنِی وَقَدْ أَقْرَرْتُ، وَأَنْتَ أَهْلٌ أنْ تُقِیلَ وَقَدْ عَثَرْتُ، وَأَنْتَ أَهْلٌ أنْ تُحْسِنَ وَقَدْ اسَأْتُ، وَأَنْتَ أَهْلُ التَّقْوی وَ الْمَغْفِرَهِ، فَوَفِقْنِی لِما تُحِبُّ وَتَرْضی، وَیَسِرْ لِیَ الْیَسِیرَ،

ص: ۸۹

وَجَنِبْنِی کُلَّ عَسِیرٍ. اللَّهُمَّ أَغْنِنِی بِالْحَلالِ عَنِ الْحَرام، وَبِالطَّاعاتِ عَنِ الْمَعاصِی، وَبِالْغِنی عَنِ الْفَقْرِ، وَبِالْجَنَّهْ عَنِ النَّارِ، وَبِالْأَبْرارِ عَنِ الفُجَّارِ، یا مَنْ لَیْسَ کَمِثْلِهِ شَیْءٌ، وَهُوَ السَّمِیعُ الْبَصِیرُ، وَأَنْتَ عَلی کُلِ شَیءٍ قَدِیرٌ».

پس حاجات خود را طلب کن که به خواست خدا مستجاب می‌شود.

سفارش شده است که یک ختم قرآن در مدینه به‌ویژه در مسجدالنبی صلی الله علیه و آله انجام شود.

مسجد قُبا

حضرت رسول صلی الله علیه و آله به هنگام هجرت از مکّه به مدینه، روز دوشنبه دوازدهم ربیع الاوّل، سال اوّل

ص: ۹۰

هجری، وارد قریه قُبا (۵ کیلومتری جنوب مدینه) شد، و تا روز جمعه (۴ روز) در این محل توقّف کرد، تا حضرت علی علیه السلام در مکّه امانات مردم را که نزد حضرت رسول بود به آنان برگردانده، و سایر دستورهای حضرت را اجرا، و چند تن از زنان که حضرت فاطمه علیها السلام در میانشان بود، به حضرتش ملحق شود، و از طرفی دیگر مردم مدینه خود را برای ورود حضرت آماده کنند. در این توقّف چهار روزه، حضرت رسول صلی الله علیه و آله اوّلین مسجد را که زمین آن را مردم قُبا هدیه کردند و حضرت با نوک سرنیزه خود حدود آن را روی زمین مشخّص کرد، با کمک مسلمانان بنا نمود. گفته‌اند که هر ضلع آن ۶۶ ذراع بوده‌است.

در ساختن این مسجد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مانند دیگر

ص: ۹۱

مسلمانان شرکت داشت، و سنگ و گِل حمل می‌نمود، و دوشادوش دیگران کار می‌کرد، و در جواب آنان که از حضرت می‌خواستند که گوشه‌ای بنشیند و فقط فرمان دهد می‌فرمود:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ یَعْمُرُالْمَساجِدا

یَقْرَأُ الْقُرآنَ قائِماً وَقاعِداً

«هر که مسجد بپا کند و در همه حال قرآن بخواند، رستگار است.»

آیه شریفه لَمَسْجِدٌ اسِّسَ عَلَی التَّقْوی مِنْ أَوَّلِ یَوْمٍ أَحَقُّ أنْ تَقُومَ فِیهِ، فِیهِ رِجالٌ یُحِبُّونَ أنْ یَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ یُحِبُّ الْمُطَّهِرِینَ «- توبه: ۱۰۸»، در مورد همین مسجد نازل شده است.

ص: ۹۲

مسجد قبا بارها تجدید بنا و توسعه یافته، زیرا نزد مسلمین اهمّیّت بسزایی داشته، و رسول اکرم صلی الله علیه و آله هر هفته روزهای دوشنبه به قبا تشریف می‌برده، و در آنجا نماز می‌گزاردند. از آن حضرت روایت شده که: هر کس در خانه‌اش وضو بگیرد و به مسجد قبا رود و دو رکعت نماز بخواند، ثواب یک عُمره را برای او می‌نویسند. و حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نیز فرمود: هنگام زیارت مَشاهد و مساجد اطراف مدینه، ابتدا به مسجد قبا رفته و در آنجا بسیار نماز بخوان.

اعمال مسجد قُبا

وقت تشرّف، دو رکعت نماز تحیّت مسجد بجا

ص: ۹۳

آور، بعد تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام را بگو، و زیارت جامعه را بخوان آنگاه دعا کن، و بهتر است که به این جملات دعا کنی:

«اللّهُمَّ إِنَّکَ قُلْتَ وَقَوْلُکَ الْحَقُّ فِی کِتابِکَ الْمُنْزَلِ علی صَدْرِ نَبِیکَ الْمُرْسَلِ: لَمَسْجِدٌ اسِّسَ عَلَی التَّقْوی مِنْ أَوَّلِ یَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِیهِ، فِیهِ رِجالٌ یُحِبُّونَ أَنْ یَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ یُحِبُّ الْمُطَّهِرینَ. اللَّهُمَّ طَهِرْ قُلُوبَنا مِنَ النِفاقِ، وَأَعْمالَنا مِنَ الرِّیا، وَفُرُوجَنا مِنَ الزِّنا، وَأَلْسِنَتَنا مِنَ الْکِذْبِ وَالْغَیْبَةِ، وَأَعْیُنَنا مِنَ الْخِیانَةِ، فَإِنَّکَ تَعْلَمُ خائِنَةَ الْأَعْیُنِ وَما تُخْفِی الصُّدُورُ، رَبَّنا ظَلَمْنا

ص: ۹۴

أَنْفُسَنا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنا وَتَرْحَمْنا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخاسِرِينَ».

دعا در مسجد الإجابه

مسجد الإجابه همان مسجد مباهله است که در روز بیست و چهارم ذی حجّه داستان مباهله رسول اکرم صلی الله علیه و آله با نصارای نجران در آن مکان واقع شد.

در مسجد الإجابه پس از دو رکعت نماز تحیّت مسجد، این دعا را می‌خوانی:

«اللَّهُمَّ إِنِی أَسْأَلُکَ صَبْرَ الشَّاکِرِینَ لَکَ، وَعَمَلَ الْخائِفِینَ مِنْکَ، وَیَقِینَ الْعابِدِینَ لَکَ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْعَلِیُّ الْعَظِیمُ، وَأَنَا عَبْدُکَ الْبائِسُ الْفَقِیرُ، وَ أَنْتَ

ص: ۹۵

الْغَنِیُّ الْحَمِیدُ، وَأَنَا الْعَبْدُ الذَّلِیلُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآل مُحَمَّدٍ، وَامْنُنْ بِغِناکَ عَلی فَقْرِی، وَبِحِلْمِکَ عَلی جَهْلِی، وَبِقُوَّتِکَ عَلی ضَعْفِی، یا قَوِیُّ یا عَزِیزُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِیاءِ الْمَرْضِیِّینَ، وَاکْفِنِی ما أَهَمَّنِی مِنْ أَمْرِ الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ».

ص: ۹۶

مساجد سبعه: این مساجد که بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله در محلّ وقوع جنگ احزاب بنا گردیده، عبارتند از:

الف: مسجد فتح

ب: مسجد علی علیه السلام

ج: مسجد فاطمه علیها السلام

د: مسجد سلمان رحمه الله

ه: مسجد ابو بکر

و: مسجد عمر

ز: مسجد قبلتین

برخی از این مساجد در سال‌های اخیر تخریب گردیده است.

ص: ۹۷

مسجد قبلتین

بنابر مشـهور در نیمه رجب یا شعبان سال دوم هجری، رسول گرامی صلی الله علیه و آله به دعوت «امُّ بِشْر» به میان قبیله بنی سالم در شمـال غربی مـدینه رفتنـد، و هنگـام نمـاز ظهر دو رکعت نمـاز را طبق معمول به سوی بیت المقـدّس خواندنـد. فرمـان الهی مبنی بر روگرداندن به سوی کعبه نازل شد، و بقیه نماز را به طرف کعبه گزاردند، و از آن پس کعبه مکرّمه قبله دائمی مسـلمانان شد. بدین مناسبت این مسجد را مسجد قبلتین نامیده‌اند.

این مسجد در جانب غربی مسجد فتح، با فاصله کمی واقع شده است.

یکی از آیات کریمه‌ای که به این مناسبت نازل شد آیه کریمه: «قَدْ نَری تَقَلُّبَ وَجْهِکَ فِی السَّماءِ فَلَنُوَلِّیَنَّکَ

ص: ۹۸

قِبْلَةً تَرْضیها فَوَلّ وَجْهَکَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ وَ حَیْثُ ما کُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَکُمْ شَطْرَهُ ...» « بقره: ۱۴۴» می‌باشد.

مستحب است در مسجد قبلتین دو رکعت نماز تحیّت مسجد خوانده شود، و مناسب است بعد از آن این دعا را بخوانی:

«اللَّهُمَّ إِنَّ هذا مَسْجِدُ الْقِبْلَتَیْنِ، وَمُصَلّی نَبِینا وَحَبِیبِنا وَسَیدِنا مُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

اللَّهُمَّ إِنَّکَ قُلْتَ وَقَوْلُکَ الْحَقُّ فِی کِتابِکَ الْمُنْزَلِ عَلی صَدْرِ نَبِیِّکَ الْمُرْسَلِ: قَدْ نَری تَقَلُّبَ وَجْهِکَ فِی السَّماءِ فَلَنُوَلِّیَنَّکَ قِبْلَةً تَرْضیها فَوَلِ وَجْهَکَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ. اللَّهُمَّ کَما بَلَّغْتَنا

ص: ۹۹

فِی الـدُّنْیا زِیارَتَهُ وَمَآثِرَهُ الشَّرِیفَـهَ، فَلا تُحْرِمْنا یا اللَّهُ فِی الْآخِرَهِ مِنْ فَضْلِ شَـفاعَهِ مُحَمَّدٍ صَـلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَـلَّمَ، وَاحْشُـرْنا فِی زُمْرَتِهِ وَتَحْتَ لِوائِهِ، وَ أَمِتْنا عَلی مَحَبَّتِهِ وَسُـنَّتِهِ، وَاسْـقِنا مِنْ حَوْضِهِ الْمَوْرِدِ بِیَـدِهِ الشَّرِیفَـهِ، شَـرْبَهً هَنِیئَهً مَرِیئَهً لا نَظْمَأُ بَعْدَها أَبَداً، إِنَّکَ عَلی کُلِ شَیْءٍ قَدِیرٌ».

مسجد فتح (مسجد احزاب)

در کنار رشته کوه سلع، چند مسجد کوچک است که موقعیّت جنگ احزاب (خندق) را نشان می دهد، و گفته می‌شود لشکر اسلام در این قسمت اردو زده بود.

در همین محل بر فراز کوه، مسجدی بنا شده که معروف

ص: ۱۰۰

به مسجد فتح است، در سبب نامگذاری آن گفته شده:

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در این مکان برای پیروزی مسلمانان دعا کرد، و خبر فتح و پیروزی لشکر اسلام در همین مکان به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسید.

در همین جنگ بود که به دست توانای علیّ بن ابی‌طالب علیهما السلام، عَمْرِو بْن عبدوُدّ عامری، پهلوان نامی عرب کشته شد، و نوشته‌اند: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در این هنگام فرمود: «ضَرْبَةُ عَلِیٍ یَوْمَ الْخَنْدَقِ خَیْرٌ مِنْ عِبادَةِ الثَّقَلَیْنِ» «- بحار، ج ۳۹، ص ۲»: ضربت علی در روز خندق، بهتر از عبادت جنّ و انس است.

مستحب است بعد از خواندن دو رکعت نماز تحیّت

ص: ۱۰۱

مسجد، این دعا را بخوانی:

«یا صَرِیخَ الْمَکْرُوبِینَ، وَیا مُجِیبَ دَعْوَهِ الْمُضْطَرِّینَ، وَیا مُغِیْثَ الْمَهْمُومِینَ، اکْشِفْ عَنِی ضُرِّی وَهَمِی وَکَرْبِی وَغَمِی، کَما کَشَفْتَ عَنْ نَبِیکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ هَمَّهُ، وَکَفَیْتَهُ هَوْلَ عَدُوِّهِ، وَاکْفِنِی ما اهَمَّنِی مِن أَمْرِ الدُّنْیاوَ الْآخِرَهِ، یاأَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ».

ص:۱۰۲

ص: ۱۰۳

ص:۱۰۴

ص:۱۰۵

بخش دوم مکّه مکرّمه

اشاره

«لَبَّیْکَ اللّهُمَّ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ لا شَرِیکَ لَکَ لَبَّیْکَ، انَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَهَ لَکَ وَالْمُلْکَ، لا شَرِیکَ لَکَ لَبَّیْکَ».

«اجابت کردم خداوندا! اجابت کردم، اجابت کردم، شریکی برایت نمی‌باشد، اجابت کردم، سپاس و نعمت و ملک هستی تو را است، شریکی برایت نیست، اجابت کردم.»

ص: ۱۰۶

قالَ رَسُولُ اللَّه صلى الله عليه و آله:

ارْبَعَةٌ لاتُرَدُّ لَهُمْ دَعْوَةٌ حَتَّى تُفْتَحَ لَهُمْ ابْوابُ السَّماءِ و تَصيرَ إلَى الْعَرْشِ:

الْوالِدُ لِوَلَدِهِ، والْمَظْلُومُ عَلى مَنْ ظَلَمَهُ، والْمُعْتَمِرُ حَتّى يَرْجِعَ، والصَّائِمُ حَتَّى يُفْطِرَ. «- كافى:، ج ۲، ص ۵۱۰»

رسول خدا صلى الله عليه و آله فرمود: چهار نفرند كه دعاى آنان برنمى‌گردد تا آن كه درهاى آسمان براى آنها گشوده شده و به عرش الهى برسد:

۱- دعاى پدر براى فرزند

۲- دعاى ستمديده بر ستمگر

۳- دعاى عمره‌گزار تا زمانى كه برمى‌گردد.

۴- دعاى روزه‌دار تا هنگامى كه افطار كند.

ص: ۱۰۷

سپاسگزاری

بارالها: بر ما منت نهادی و ما را به حَرمت فراخواندی،

پروردگارا: از این که توفیق حضور در جوار خانه‌ات را به ما دادی و به میهمانی خود دعوتمان نمودی تو را سپاسگزاریم.

معبودا: شیرینی مناجاتت را در کام ما،

رحیما: مهربانی را در دل ما،

کریما: بزرگواری را در زندگی ما قرار ده!

خدایا روشنی بخش جهانی

حبیب و مونس صاحب دلانی

مرا مغضوب درگاهت نمیران

تو غفار الذنوب و مهربانی

ص:۱۰۸

ص: ۱۰۹

اعمال عمره مفرده

در عمره مفرده ۷ چیز واجب است:

۱- احرام.

۲- طواف کعبه.

۳- نماز طواف.

۴- سعی بین صفا و مروه.

۵- تقصیر (کوتاه کردن مو یا ناخن)

۶- طواف نساء

۷- نماز طواف نساء

مستحب است بعد از تلبیه واجب بگوید:

«لَبَّیْکَ ذَا الْمَعارِجِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ داعِیًا إِلی دارِ

ص: ۱۱۰

السَّلامِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ غَفَّارَ الذُّنُوبِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ أَهْلَ التَّلْبِیَهِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ ذَا الْجَلالِ وَالْإِکْرامِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ تُبْدِئُ وَ الْمَعادُ إِلَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ تَسْتَغْنِی وَیُفْتَقَرُ إِلَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ مَرْهُوباً وَمَرْغُوباً إِلَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ إِلهَ الْحَقِّ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ ذَا النَّعْماءِ وَالْفَضْلِ الْحَسَنِ الْجَمِیلِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ کَشَّافَ الْکُرَبِ الْعِظامِ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ عَبْدُکَ وَابْنُ عَبْدَیْکَ لَبَّیْکَ، لَبَّیْکَ یا کَرِیمُ لَبَّیْکَ.»

آداب ورود به مسجد الحرام

۱. غسل کردن.

۲. پای برهنه با حالت متانت ووقار قدم برداشتن.

ص: ۱۱۱

۳. ورود از باب بنی شیبه که مقابل باب السّلام کنونی می‌باشد.

ومستحب است بر در مسجدالحرام ایستاده، بگوید:

«السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُاللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَماشاءَ اللَّهُ، السَّلامُ عَلى رَسُولِ اللَّهِ وَ آلِهِ، السَّلَامُ عَلى ابْراهِيمَ وَآلِهِ، وَالسَّلامُ عَلى أَنْبِياءِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعالَمِينَ».

پس داخل مسجدالحرام شود، و رو به کعبه دست‌ها را بلند نموده بگوید:

«اللَّهُمَّ إِنِى أَسْأَلُكَ فِى مَقامِى هذا، فِى أَوَّلِ

ص: ۱۱۲

مَناسِکِی أنْ تَقْبَلَ تَوْبَتِی، وَ أنْ تَجاوَزَ عَنْ خَطِیئَتِی وَ تَضَعَ عَنِّی وِزْرِی، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی بَلَّغَنِی بَیْتَهُ الْحَرامَ. اللَّهُمَّ إنِّی أَشْهَدُ أَنَّ هذا بَیْتُکَ الْحَرامُ الَّذِی جَعَلْتَهُ مَثابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْناً مُبارَکاً وَ هُدیً لِلْعالَمِینَ. اللَّهُمَّ إنِی عَبْدُکَ، وَالْبَلَدَ بَلَدُکَ، وَالْبَیْتَ بَیْتُکَ، جِئْتُ أَطْلُبُ رَحْمَتَکَ، وَأَؤُمُّ طاعَتَکَ، مُطِیعًا لِأَمْرِکَ، راضِیاً بِقَدَرِکَ، أَسْأَلُکَ مَسْأَلَةَ الْمُضْطَرِّ إلَیْکَ الْخائِفِ لِعُقُوبَتِکَ. اللَّهُمَّ افْتَحْ لِی أَبْوابَ رَحْمَتِکَ، وَاسْتَعْمِلْنِی بِطاعَتِکَ وَمَرْضاتِکَ».

بعد خطاب کند به کعبه و بگوید:

ص: ۱۱۳

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی عَظَّمَکِ وَشَرَّفَکِ وَکَرَّمَکِ وَجَعَلَکِ مَثابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْناً مُبارَکاً وَهُدیً لِلْعالَمِینَ».

مستحبات طواف

مستحب است حاجی در حال طواف، با کمال خلوص وتوجّه به خدا، در هر دوری از طواف های هفت گانه، راز و نیازی آهسته و آرام، با حضرت حق داشته باشد، پس علاوه بر اذکاری که دارد، می‌تواند در هر شوط این ادعیه را بخواند:

دعای اشواط طواف

اشاره

برای اینکه طواف‌کننده در تعداد دورهای طواف

ص: ۱۱۴

شک نکند، می‌تواند دعاهای وارده را تقسیم کرده و در هر دور طواف بخشی از آن را به قصد رجاء بخواند، واگر تکرار شد مانعی ندارد.

ص: ۱۱۵

دعای دور اوّل

«اللَّهُمَّ إِنِی أَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی یُمْشی بِه عَلی طَلَلِ الْماءِ، کَما یُمْشی بِه عَلی جَدَدِ الْأَرْضِ، وَأَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی یَهْتَزُّ لَهُ عَرْشُکَ، وَأَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی تَهْتَزُّ لَهُ أَقْدامُ مَلائِکَتِکَ، وَأَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی دَعاکَ بِهِ مُوسی مِنْ جانِبِ الطُّورِ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ، وَأَلْقَیْتَ عَلَیْهِ مَحَبَّةً مِنْکَ، وَأَسْأَلُکَ بِاسْمِکَ الَّذِی غَفَرْتَ بِهِ لِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ ما تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَما تَأَخَّرَ، وَأَتْمَمْتَ عَلَیْهِ نِعْمَتَکَ، أنْ تَرْزُقَنِی خَیْرَ الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ» و حاجات خود را می خواهی.

ص: ۱۱۶

دعای دور دوم

«اللَّهُمَّ إِنِی إِلَیْکَ فَقِیرٌ، وَإِنِی خائِفٌ مُسْتَجِیرٌ، فَلا تُغَیِّرْ جِسْمِی وَلا تُبَدِّلِ اسْمِی».

سپس می گویی:

سائِلُکَ فَقِیرُکَ مِسْکِینُکَ بِبابِکَ، فَتَصَدَّقْ عَلَیْهِ بِالْجَنَّهْ. اللَّهُمَّ الْبَیْتُ بَیْتُکَ، وَالْحَرَمُ حَرَمُکَ، وَالْعَبْدُ عَبْدُکَ، وَهذا مَقامُ الْعائِذِ الْمُسْتَجِیرِ بِکَ مِنَ النَّارِ، فَأَعْتِقْنِی وَ والِدَیَّ وَ أَهْلِی وَوُلْدِی وَإِخْوانِیَ الْمُؤْمِنِینَ مِنَ النَّارِ، یا جَوادُ یا کَرِیمُ».

ص: ۱۱۷

دعای دور سوم

«اللَّهُمَّ أَدْخِلْنِی الْجَنَّهً بِرَحْمَتِکَ، وَأَجِرْنِی بِرَحْمَتِکَ مِنَ النَّارِ، وَعافِنِی مِنَ السُّقْمِ، وَأَوْسِعْ عَلَیَّ مِنَ الرِّزْقِ الْحَلالِ، وَادْرَأْ عَنِی شَرَّ فَسَقَهِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، وَشَرَّ فَسَقَهِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ، یا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، وَالْجُودِ وَالْکَرَمِ، انَّ عَمَلِی ضَعِیفٌ فَضاعِفْهُ لِی، وَتَقَبَّلْهُ مِنِی، إِنَّکَ أَنْتَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ».

ص: ۱۱۸

دعای دور چهارم

«یا اللَّهُ یا وَلِیَّ الْعافِیَهِ، وَخالِقَ الْعافِیَهِ، وَرازِقَ الْعافِیَهِ، وَالْمُنْعِمَ بِالْعافِیَهِ، وَ الْمَنَّانَ بِالْعَافِیَهِ، وَالْمُتَفَضِّلَ بِالْعافِیَهِ عَلَیَّ وَعَلی جَمِیعِ خَلْقِکَ، یا رَحْمانَ الـدُّنْیا وَالْآخِرَهِ وَرَحِیمَهُما، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَارْزُقْنَا الْعافِیَهَ، وَ دَوَامَ الْعَافِیَهِ، وَتَمامَ الْعافِیَهِ، وَشُکْرَ الْعافِیَهِ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَهِ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ».

ص: ۱۱۹

دعای دور پنجم

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی شَرَّفَکِ وَعَظَّمَکِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِی بَعَثَ مُحَمَّداً نَبِیّاً، وَجَعَلَ عَلِیّاً إِماماً.

اللَّهُمَّ اهْدِ لَهُ خِیارَ خَلْقِکَ، وَجَنِّبْهُ شِرارَ خَلْقِکَ».

آنگاه می گویی:

رَبَّنا آتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَهً وَ فِی الْآخِرَهِ حَسَنَهً وَ قِنا عَذابَ النَّارِ.

ص: ۱۲۰

دعای دور ششم

«اللَّهُمَّ الْبَیْتُ بَیْتُکَ، وَالْعَبْدُ عَبْدُکَ، وَ هذا مَقامُ الْعائِذِ بِکَ مِنَ النَّارِ. اللَّهُمَّ مِنْ قِبَلِکَ الرَّوْحُ وَالْفَرَجُ وَالْعافِیَةُ. اللَّهُمَّ انَّ عَمَلِی ضَعِیفٌ فَضاعِفْهُ لِی، وَاغْفِرْ لِی مَا اطَّلَعْتَ عَلَیْهِ مِنِی وَ خَفِیَ عَلی خَلْقِکَ، أَسْتَجِیرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ».

ص: ۱۲۱

دعای دور هفتم

«اللَّهُمَّ إِنَّ عِنْدِی أَفْواجاً مِنْ ذُنُوبٍ، وَ أَفْواجاً مِنْ خَطایا وَعِنْدَکَ أَفْواجٌ مِنْ رَحْمَهٍ، وَ أَفْواجٌ مِنْ مَغْفِرَهٍ، یا مَنِ اسْتَجابَ لِأَبْغَضِ خَلْقِهِ إِلَیْهِإِذْ قالَ أَنْظِرْنِی إِلی یَوْمِ یُبْعَثُونَ، اسْتَجِبْ لِی».

سپس حاجاتت را بخواه و آنگاه بگو:

«اللَّهُمَّ قَنِّعْنِی بِما رَزَقْتَنِی، وَبارِکْ لِی فِیما آتَیْتَنِی».

ص: ۱۲۲

مستحبّات نماز طواف

در نماز طواف مستحب است بعد از حمد، در رکعت اوّل سوره «توحید» ودر رکعت دوّم سوره قُلْ یا أَیُّهَا الْکافِرُونَ را بخواند، وپس از نماز، حمد وثنای الهی را بجا آورده وصلوات بر محمّد وآل محمّد بفرستد، واز خداوند عالم طلب قبول نماید، وبگوید:

«اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِی، وَلا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِی، الْحَمْدُ لِلَّهِ بِمَحامِدِهِ کُلِّها عَلی نَعْمائِهِ کُلِّها، حَتّی یَنْتَهِیَ الْحَمْدُ إِلی ما یُحِبُّ رَبِی وَیَرْضی. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَتَقَبَّلْ مِنِی، وَطَهِّرْ قَلْبِی، وَزَکِّ عَمَلِی».

ص: ۱۲۳

مستحبّات سعی

مستحب است پس از خواندن نماز طواف وپیش از سعی، مقداری از آب زمزم بیاشامد و به سر و پشت و شکم خود بریزد و بگوید: «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ عِلْماً نافِعاً، وَرِزْقاً واسِعاً، وَشِفاءً مِنْ کُلِّ داءٍ وَسُقْمٍ».

پس از آن، نزدیک حجرالأسود بیاید و مستحب است با آرامش دل وبدن، بالای صفا رفته، وبه خانه کعبه نظر کند، و به رکنی که حجرالأسود در آن است رو نماید، وحمد وثنای الهی را بجا آورد، ونعمت های الهی را به‌خاطر بیاورد، آنگاه این ذکر را بگوید: «اللّهُ أَکْبَرُ» هفت مرتبه.

ص: ۱۲۴

«الْحَمْدُ لِلَّهِ» هفت مرتبه.

«لا إلهَ إلَّا اللَّهُ» هفت مرتبه.

در حدیث شریف وارد شده است: ایستادن بر صفا را طول دهد، و هنگامی که از صفا پایین می‌آید رو به خانه کعبه کند و بگوید:

«اللَّهُمَّ إنِی أَعُوذُ بِکَ مِنْ عَذابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَتِهِ وَغُرْبَتِهِ وَوَحْشَتِهِ وَظُلْمَتِهِ وَضِیقِهِ وَضَنْکِهِ. اللَّهُمَّ اظِلَّنِی فِی ظِلِّ عَرْشِکَ یَوْمَ لا ظِلَّ إلّا ظِلُّکَ».

سپس می گویی:

«یا رَبَّ الْعَفْوِ، یا مَنْ أَمَرَ بِالْعَفْوِ، یا مَنْ هُوَ أَوْلی بِالْعَفْوِ، یامَنْ یُثِیبُ عَلَی الْعَفْوِ، الْعَفْوَ الْعَفْوَ الْعَفْوَ، یَا جَوادُ یَاکَرِیمُ یَا قَرِیبُ، یَا بَعِیدُ، ارْدُدْ

ص: ۱۲۵

عَلَيَّ نِعْمَتَکَ، وَاسْتَعْمِلْنِی بِطاعَتِکَ وَمَرْضاتِکَ».

دعای اشواطِ سعی

دعای دور اول از صفا به مروه

«اللَّهُ أَکْبَرُ کَبِيراً، وَالْحَمْدُ للَّهِ کَثِيراً، وَسُبْحانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ الْکَرِيمِ بُکْرَةً وَأَصِيلًا، وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزابَ وَحْدَهُ، لا شَيْ ءَ قَبْلَهُ وَلا بَعْدَهُ، يُحْيِی وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لا يَمُوتُ وَلايَفُوتُ أَبَداً، بِيَدِهِ الْخَيْرُ

ص: ۱۲۶

وَإِلَیْهِ الْمَصِیرُ، وَهُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدِیرٌ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمْ إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ، رَبِّ نَجِّنا مِنَ النَّارِ سالِمِینَ غانِمِینَ، فَرِحِینَ مُسْتَبْشِرِینَ مَعَ عِبادِکَ الصَّالِحِینَ، مَعَ الَّذِینَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَیْهِمْ مِنَ النَّبِیِّینَ وَالصِّدِّیقِینَ وَالشُّهَداءِ وَالصَّالِحِینَ وَحَسُنَ أُولئِکَ رَفِیقاً، ذلِکَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَکَفی بِاللَّهِ عَلِیماً، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ حَقّاً حَقّاً، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَلا نَعْبُدُ إِلّا إِیَّاهُ، مُخْلِصِینَ لَهُ الدِّینُ وَلَوْ کَرِهَ الْکافِرُونَ».

نزدیک مروه این آیه خوانده می‌شود:

ص: ۱۲۷

إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاكِرٌ عَلِيمٌ.

دعای دور دوم از مروه به صفا

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، لاإِلهِ إِلَّا اللَّهُ الْواحِدُ الْأَحَدُ، الْفَرْدُ الصَّمَدُ، الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ صاحِبَةً وَلا وَلَداً، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيراً، اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِى كِتابِكَ الْمُنْزَلِ: «أُدْعُونِى أَسْتَجِبْ لَكُمْ»، دَعَوْناكَ رَبَّنا فَاغْفِرْ لَنا كَما أَمَرْتَنا

ص: ۱۲۸

إِنَّکَ لا ـ تُخْلِفُ الْمِیعادَ، رَبَّنا إِنَّنا سَمِعْنا مُنادِیاً یُنادِی لِلْإِیمانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّکُمْ فَآمَنَّا، رَبَّنا فَاغْفِرْ لَنا ذُنُوبَنا وَکَفِّرْ عَنَّا سَیِّئاتِنا وَتَوَفَّنا مَعَ الْأَبْرارِ، رَبَّنا وَآتِنا ما وَعَدْتَنا عَلی رُسُلِکَ وَلا تُخْزِنا یَوْمَ الْقِیامَةِ إِنَّکَ لا تُخْلِفُ الْمِیعادَ، رَبَّنا عَلَیْکَ تَوَکَّلْنا وَإِلَیْکَ أَنَبْنا وَإِلَیْکَ الْمَصِیرُ، رَبَّنَا اغْفِرْ لَنا وَلِإِخْوانِنَا الَّذِینَ سَبَقُونا بِالْإِیمانِ، وَلا تَجْعَلْ فِی قُلُوبِنا غِلًّا لِلَّذِینَ آمَنُوا، رَبَّنا إِنَّکَ رَؤُوفٌ رَحِیمٌ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ».

ص: ۱۲۹

إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاكِرٌ عَلِيمٌ.

دعای دور سوم از صفا به مروه

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، رَبَّنا أَتْمِمْ لَنا نُورَنا وَاغْفِرْ لَنا إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُکَ الْخَيْرَ کُلَّهُ عاجِلَهُ وَآجِلَهُ، وَأَسْتَغْفِرُکَ لِذَنْبِی، وَأَسْأَلُکَ رَحْمَتَکَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ

ص: ۱۳۰

الْأَكْرَمُ، رَبِّ زِدْنِی عِلْماً وَلا تُزِغْ قَلْبِی بَعْدَ إِذْ هَدَیْتَنِی وَهَبْ لِی مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً إِنَّکَ أَنْتَ الْوَهَّابُ. اللَّهُمَّ عافِنِی فِی سَمْعِی وَبَصَرِی، لا إِلهَ إِلّا أَنْتَ، سُبْحانَکَ إِنِّی کُنْتُ مِنَ الظّالِمِینَ، اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ مِنَ الْکُفْرِ وَالْفَقْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِرِضاکَ مِنْ سَخَطِکَ وَبِمُعافاتِکَ مِنْ عُقُوبَتِکَ، وَأَعُوذُ بِکَ مِنْکَ لا أُحْصِی ثَناءً عَلَیْکَ، أَنْتَ کَما أَثْنَیْتَ عَلی نَفْسِکَ، فَلَکَ الْحَمْدُ حَتّی تَرْضی».

إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ أنْ یَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص: ۱۳۱

دعای دور چهارم از مروه به صفا

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَللَّهِ الْحَمْدُ، اللَّهُمَ إِنِّى أَسْأَ لُكَ مِنْ خَيْرِ ما تَعْلَمُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ ما تَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ ما تَعْلَمُ، إِنَّكَ أَنْتَ عَلّامُ الْغُيُوبِ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِينُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ الصَّادِقُ الْوَعْدُ الْأَمِينُ، اللَّهُمَّ إِنِّى أَسْأَ لُكَ كَما هَدَيْتَنِى لِلْإِسْلامِ أَنْ لا تُنْزِعَهُ مِنِّى حَتّى تَتَوَفَّانِى عَلَيْهِ وَأَنَا مُسْلِمٌ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِى قَلْبِى نُوراً، وَفِى سَمْعِى نُوراً، وَفِى بَصَرِى نُوراً، اللَّهُمَّ رَبِّ اشْرَحْ لِى صَدْرِى وَيَسِّرْ لِى أَمْرِى،

ص: ۱۳۲

وَأَعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ وَساوِسِ الصَّدْرِ وَشَـتاتِ الْأَمْرِ، وَفِتْنَهِ الْقَبْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّی أَعُوذُ بِکَ مِنْ شَـرِّ ما یَلِجُ فِی اللَّیْلِ وَمِنْ شَـرِّ ما یَلِجُ فِی النَّهارِ، وَمِنْ شَـرِّ ما تَهَبُ بِهِ الرِّیاحُ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ، سُـبْحانَکَ ما عَبَدْناکَ حَقَّ عِبادَتِکَ یا اللَّهُ، سُـبْحانَکَ ما ذَکَرْناکَ حَقَّ ذِکْرِکَ یا اللَّهُ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ‌اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ.» إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَهَ مِنْ شَـعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ أَنْ یَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص: ۱۳۳

دعای دور پنجم از صفا به مروه

«اللَّهُ أَکْبَرُ اللَّهُ أَکْبَرُ، اللَّهُ أَکْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، سُبْحانَکَ ما شَکَرْناکَ حَقَّ شُکْرِکَ یا اللَّهُ، سُبْحانَکَ ما أَعْلی شَأْنَکَ یا اللَّهُ، اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَیْنَا الْإِیمانَ، وَزَیِّنْهُ فِی قُلُوبِنا، وَکَرِّهْ إِلَیْنَا الْکُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْیانَ، وَاجْعَلْنا مِنَ الرَّاشِدِینَ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ، اللَّهُمَّ قِنِی عَذابَکَ یَوْمَ تَبْعَثُ عِبادَکَ، اللَّهُمَّ اهْدِنِی بِالْهُدی، وَنَقِّنِی بِالتَّقْوی، وَاغْفِرْ لِی فِی الْآخِرَةِ وَالْأُولی، اللَّهُمَ

ص: ۱۳۴

أَبْسِطْ عَلَيْنا مِنْ بَرَكاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَفَضْلِكَ وَرِزْقِكَ، اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَ لُکَ النَّعِیمَ الْمُقِیمَ الَّذِی یَحُولُ وَلا یَزُولُ أَبَداً، اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِی قَلْبِی نُوراً، وَفِی سَمْعِی نُوراً، وَفِی بَصَرِی نُوراً، وَفِی لِسانِی نُوراً، وَعَنْ یَمِینِی نُوراً، وَمِنْ فَوْقِی نُوراً، وَاجْعَلْ فِی نَفْسِی نُوراً، وَعَظِّمْ لِی نُوراً».

«رَبِّ اشْرَحْ لِی صَدْرِی وَیَسِّرْ لِی أَمْرِی».

إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ أَنْ یَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص: ۱۳۵

دعای دور ششم از مروه به صفا

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ، صَدَقَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزابَ وَحْدَهُ، لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَلا نَعْبُدُ إِلّا إِيَّاهُ، مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكافِرُونَ، اللَّهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ الْهُدى وَالتُّقى وَالْعِفافَ وَالْغِنى، اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِى تَقُولُ وَخَيْراً مِمَّا تَقُولُ، اللَّهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ رِضاكَ وَالْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّار وَما يُقَرِّبُنِى إِلَيْها مِنْ قَوْلٍ وَفِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ، اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْنا، وَبِفَضْلِكَ اسْتَغْنَيْنا، وَفِى كَنَفِكَ وَإِنْعامِكَ وَعَطائِكَ وَإِحْسانِكَ

ص: ۱۳۶

أَصْبَحْنا وَأَمْسَيْنا، أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلا قَبْلَکَ شَیْءٌ، وَالْآخِرُ فَلا بَعْدَکَ شَیْءٌ، وَالظَّاهِرُ فَلا شَیْءَ فَوْقَکَ، وَالْباطِنُ فَلا شَیْءَ دُونَکَ، نَعُوذُ بِکَ مِنَ الْفَلْسِ وَالْکَسَلِ وَعَذابِ الْقَبْرِ، وَفِتْنَهِٔ الْغِنی، وَنَسْأَلُکَ الْفَوْزَ بِالْجَنَّهِٔ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ».

إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَهَٔ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ أَنْ یَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

ص: ۱۳۷

دعای دور هفتم از صفا به مروه

«اللّهُ أَکْبَرُ اللّهُ أَکْبَرُ، اللّهُ أَکْبَرُ کَبِیراً، وَالْحَمْدُ للّهِ کَثِیراً، اللّهُمَّ حَبِّبْ إِلَیَّ الْإِیمانَ، وَزَیِّنْهُ فِی قَلْبِی، وَکَرِّهْ إِلَیَّ الْکُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْیانَ وَاجْعَلْنِی مِنَ الرَّاشِدِینَ، رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاعْفُ وَتَکَرَّمْ وَتَجاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ، إِنَّکَ تَعْلَمُ ما لا نَعْلَمُ، إِنَّکَ أَنْتَ اللّهُ الْأَعَزُّ الْأَکْرَمُ، اللَّهُمَّ اخْتِمْ بِالْخَیْراتِ آجالَنا، وَحَقِّقْ بِفَضْلِکَ آمالَنا وَسَهِّلْ لِبُلُوغِ رِضاکَ سُبُلَنا، وَحَسِّنْ فِی جَمِیعِ الْأَحْوالِ أَعْمالَنا، یا مُنْقِذَ الْغَرْقی، یا مُنْجِیَ الْهَلْکی، یا شاهِدَ کُلِّ نَجْوی، یا مُنْتَهی کُلِّ شَکْوی، یا قَدِیمَ الْإِحْسانِ، یا دائِمَ

ص: ۱۳۸

الْمَعْرُوفِ، یا مَنْ لا غِنی بِشَیْءٍ عَنْهُ، وَلابُدَّ لِکُلِّ شَیْءٍ مِنْهُ، یا مَنْ رِزْقُ کُلِّ شَیْءٍ عَلَیْهِ، وَمَصیرُ کُلِّ شَیْءٍ إِلَیْهِ، اللَّهُمَّ إِنِّی عائِذٌ بِکَ مِنْ شَرِّ ما أَعْطَیْتَنا، وَمِنْ شَرِّ ما مَنَعْتَنا، اللَّهُمَّ تَوَفَّنا مُسْلِمینَ، وَأَلْحِقْنا بِالصَّالِحینَ، غَیْرَ خَزایا وَلا مَفْتُونینَ، رَبِّ یَسِّرْ وَلا تُعَسِّرْ، رَبِّ أَتْمِمْ بِالْخَیْرِ». إِنَّ الصَّفا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَیْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَیْهِ أنْ یَطَّوَّفَ بِهِما، وَمَنْ تَطَوَّعَ خَیْراً فَإِنَّ اللَّهَ شاکِرٌ عَلِیمٌ.

مستحبّات و اعمال مکّه مکرّمه

۱. نمازهای واجب را در مسجد الحرام بجا آورد.

ص: ۱۳۹

۲. ذکر خدا را بسیار بگوید، وحالت تذکّر وتنبّه را در خود حفظ نماید.

۳. قرآن را ختم نماید، تا نمیرد مگر اینکه جای خود را در بهشت دیده، و حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله را ببیند.

۴. بسیار به کعبه معظّمه نگاه کند، که موجب آمرزش گناهان می‌شود.

۵. به هر اندازه که بتواند برای خود و پدر و مادر و خویشاوندان، طواف مستحبّی انجام دهد، و اگر بتواند به تعداد ایّام سال طواف نماید ثواب بسیار دارد.

۶. از آب زمزم بنوشد.

۷. طواف وداع انجام دهد.

ص: ۱۴۰

قبرستان ابوطالب- که به آن حَجُون وجنّهٔ المَعْلاهٔ نیز گفته می‌شود- پس از بقیع اشرف مقابر است، و رسول اکرم صلی الله علیه و آله مکرّر به آنجا رفت‌وآمد داشته‌اند.

در آنجا حضرت عبد مناف جدّ اعلای پیامبر، حضرت عبدالمطّلب جدّ پیامبر، حضرت ابو طالب عموی پیامبر، حضرت خدیجه همسر پیامبر، وعدّه‌ای از علمای بزرگ وجمع بسیاری از مؤمنین، مدفون می‌باشند.

زیارت حضرت ابوطالب عموی گرامی‌پیامبر صلی الله علیه و آله و پدر بزرگوار امیر مؤمنان علیه السلام

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَ الْبَطْحاءِ وَابْنَ رَئِیسِها، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ الْکَعْبَهِ بَعْدَ

ص: ۱۴۱

تَأْسِيسِها، السَّلامُ عَلَيْكَ يا كافِلَ الرَّسُولِ وَناصِرَهُ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا عَمَّ الْمُصْطَفى وَأَبَا الْمُرْتَضى، السَّلامُ عَلَيْكَ يا بَيْضَةَ الْبَلَدِ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الذَّابُّ عَنِ الدِّينِ، وَالْباذِلُ نَفْسَهُ فِى نُصْرَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينِ، السَّلامُ عَلَيْكَ وَعَلى وَلَدِكَ أَمِيرِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ».

زیارت حضرت خدیجه، همسر گرامی‌پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

«السَّلامُ عَلَيْكِ يا امَّ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا زَوْجَةَ سَيدِ الْمُرْسَلِينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا امَ

ص: ۱۴۲

فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمِینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا أَوَّلَ الْمُؤْمِناتِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَنْ أَنْفَقَتْ مالَها فِی نُصْرَةِ سَیِّدِ الْأَنْبیاءِ، وَنَصَرَتْهُ مَااسْتَطاعَتْ وَدافَعَتْ عَنْهُ الْأَعْداءَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَنْ سَلَّمَ عَلَیْها جَبْرَئیلُ، وَبَلَّغَهَا السَّلامَ مِنَ اللَّهِ الْجَلِیلِ، فَهَنِیئاً لَکِ بِما أَوْلاکِ اللَّهُ مِنْ فَضْلٍ، وَالسَّلامُ عَلَیْکِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ».

طواف وداع

کسی که می‌خواهد ازمکه بیرون رود، مستحبّ است طواف وداع نماید ... و این دعا را بخواند:

ص: ۱۴۳

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَرَسُولِکَ، وَنَبِیِّکَ وَأَمِینِکَ، وَحَبِیبِکَ وَنَجِیِّکَ، وَخِیَرَتِکَ مِنْ خَلْقِکَ. اللَّهُمَّ کَما بَلَّغَ رِسالاتِکَ، وَجاهَدَ فِی سَبِیلِکَ، وَصَدَعَ بِأَمْرِکَ، وَأُوذِیَ فِی جَنْبِکَ حَتَّی أَتاهُ الْیَقِینُ. اللَّهُمَّ اقْلِبْنِی مُفْلِحاً مُنْجِحاً مُسْتَجاباً لِی، بِأَفْضَلِ ما یَرْجِعُ بِهِ أَحَدٌ مِنْ وَفْدِکَ مِنَ الْمَغْفِرَةِ وَالْبَرَکَةِ وَالرِّضْوانِ وَالْعافِیَةِ، (مِمَّا یَسَعُنِی أَنْ أَطْلُبَ أَنْ تُعْطِیَنِی مِثْلَ الَّذِی أَعْطَیْتَهُ أَفْضَلَ مَنْ عَبَدَکَ، وَتَزِیدُنِی عَلَیْهِ) اللَّهُمَّ إِنْ أَمَتَّنِی فَاغْفِرْ لِی وَإِنْ أَحْیَیْتَنِی فَارْزُقْنِیهِ مِنْ قابِلٍ. اللَّهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ بَیْتِکَ. اللَّهُمَّ إِنِی عَبْدُکَ وَابْنُ عَبْدِکَ

ص: ۱۴۴

وَابْنُ أَمَتِکَ، حَمَلْتَنِی عَلی دابَّتِکَ، وَسَیَّرْتَنِی فِی بِلادِکَ، حَتّی أَدْخَلْتَنِی حَرَمَکَ وَأَمْنَکَ، وَقَدْ کانَ فِی حُسْنِ ظَنِّی بِکَ أَنْ تَغْفِرَلِی ذُنُوبِی، فَإِنْ کُنْتَ قَدْ غَفَرْتَ لِی ذُنُوبِی فَازْدَدْ عَنِّی رِضیً، وَقَرِّبْنِی إِلَیْکَ زُلْفی، وَلاتُباعِدْنِی، وَإِنْ کُنْتَ لَمْ تَغْفِرْلِی فَمِنَ الْآنَ فَاغْفِرْ لِی قَبْلَ أَنْ تَنْأی عَنْ بَیْتِکَ دارِی، وَهذا أَوانُ انْصِرافِی، إنْ کُنْتَ أَذِنْتَ لِی غَیْرَ راغِبٍ عَنْکَ وَلا عَنْ بَیْتِکَ، وَلا مُسْتَبْدِلٍ بِکَ وَلا بِهِ. اللَّهُمَّ احْفَظْنِی مِنْ بَیْنِ یَدَیَّ وَمِنْ خَلْفِی وَعَنْ یَمِینِی وَعَنْ شِمالِی، حَتّی تُبَلِّغَنِی أَهْلِی، وَاکْفِنِی مَؤُونَةَ عِبادِکَ وَ عِیالِی، فَإِنَّکَ وَلِیُّ ذلِکَ مِنْ

ص: ۱۴۵

خَلْقِكَ وَمِنِى».

پس مقداری از آب زمزم بیاشامد، واین دُعا را بخواند:

«آيِبُونَ تائِبُونَ عابِدُونَ لِرَبِّنا حامِدُونَ، إِلى رَبِّنا راغِبُونَ، إِلى اللَّهِ راجِعُونَ إِنْ شاءَ اللَّهُ».

نماز شب

روایات وارده از سوی پیشوایان معصوم در فضیلت نماز شب فراوان است که به ذکر برخی از آنها می‌پردازیم:

امام صادق علیه السلام از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله روایت کرده است که آن حضرت به وصیّش حضرت علی بن

ص: ۱۴۶

ابی‌طالب علیه السلام فرمود: یا علی ترا به چند چیز سفارش می‌کنم به خاطر بسپار ... بر تو باد به نماز شب، بر تو باد به نماز شب، بر تو باد به نماز شب، ... «- کافی، ج ۸، ص ۷۹»

از انس نقل شده است که گوید: از پیامبر صلی الله علیه و آله شنیدم که می‌فرمود: دو رکعت نماز در دل شب، بهتر است از دنیا و آنچه که در اوست. «- بحار، ج ۸۷، ص ۱۴۸»

کیفیت نماز شب

نماز شب یازده رکعت است، می‌توان در هر رکعت به حمد تنها اکتفا کرد، هشت رکعت آن را به نیت نماز شب باید خواند و بعد از هر دو رکعت سلام گفت،

ص: ۱۴۷

سپس دو رکعت به نیت نماز شَفْع و یک رکعت به نیت نماز وِتْر و بهتر است که نمازگزار در قنوت نماز وتر هفتاد مرتبه «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبّی وَاتُوبُ إِلَیْهِ» و سپس هفت بار: «هذا مَقامُ الْعائِذِ بِکَ مِنَ النَّارِ» و بعد سیصد مرتبه «الْعَفْو» بگوید و آنگاه برای چهل نفر از مؤمنان دعا کند و بعد برای خویش دعا نماید و چون از قنوت فارغ شد رکوع و سجود گزارد و نماز را تمام نماید و پس از نماز، تسبیح حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را انجام دهد و بعد هر چه می‌خواهد دعا کند.

دعای امام سجاد علیه السلام برای پدر و مادر

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَ رَسُولِکَ، وَ

ص: ۱۴۸

أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ، وَ اخْصُصْهُمْ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ وَ سَلَامِكَ. وَ اخْصُصِ اللَّهُمَّ وَالِدَيَّ بِالْكَرَامَةِ لَدَيْكَ، وَ الصَّلاةِ مِنْكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَلْهِمْنِی عِلْمَ مَا يَجِبُ لَهُمَا عَلَيَّ إِلْهَاماً، وَ اجْمَعْ لِی عِلْمَ ذَلِكَ كُلِّهِ تَمَاماً، ثُمَّ اسْتَعْمِلْنِی بِمَا تُلْهِمُنِی مِنْهُ، وَ وَفِّقْنِی لِلنُّفُوذِ فِيمَا تُبَصِّرُنِی مِنْ عِلْمِهِ حَتَّى لا يَفُوتَنِی اسْتِعْمَالُ شَیْ‏ءٍ عَلَّمْتَنِيهِ، وَ لا تَثْقُلَ أَرْكَانِی عَنِ الْحَفُوفِ فِيمَا أَلْهَمْتَنِيهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ كَمَا شَرَّفْتَنَا بِهِ، وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، كَمَا أَوْجَبْتَ لَنَا الْحَقَّ عَلَى الْخَلْقِ

ص: ۱۴۹

بِسَیِّبِهِ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِی أَهَابُهُمَا هَیْبَهًَْ السُّلْطَانِ الْعَسُوفِ، وَ أَبَرُّهُمَا بِرَّ الْأُمِّ الرَّءُوفِ، وَ اجْعَلْ طَاعَتِی لِوَالِدَیَّ وَ بِرِّی بِهِمَا أَقَرَّ لِعَیْنِی مِنْ رَقْدَهِْ الْوَسْنَانِ، وَ أَثْلَجَ لِصَدْرِی مِنْ شَرْبَهِْ الظَمْآنِ حَتَّی أُوثِرَ عَلَی هَوَایَ هَوَاهُمَا، وَ أُقَدِّمَ عَلَی رِضَایَ رِضَاهُمَا وَ أَسْتَکْثِرَ بِرَّهُمَا بِی وَ إِنْ قَلَّ، وَ أَسْتَقِلَّ بِرِّی بِهِمَا وَ إِنْ کَثُرَ.

اللَّهُمَّ خَفِّضْ لَهُمَا صَوْتِی، وَ أَطِبْ لَهُمَا کَلَامِی، وَ أَلِنْ لَهُمَا عَرِیکَتِی، وَ اعْطِفْ عَلَیْهِمَا قَلْبِی، وَ صَیِّرْنِی بِهِمَا رَفِیقاً، وَ عَلَیْهِمَا شَفِیقاً.

اللَّهُمَّ اشْکُرْ لَهُمَا تَرْبِیَتِی، وَ أَثِبْهُمَا عَلَی

ص: ۱۵۰

تَکْرِمَتِی، وَ احْفَظْ لَهُمَا مَا حَفِظَاهُ مِنِّی فِی صِغَرِی.

اللَّهُمَّ وَ مَا مَسَّهُمَا مِنِّی مِنْ أَذًی، أَوْ خَلَصَ إِلَیْهِمَا عَنِّی مِنْ مَکْرُوهٍ، أَوْ ضَاعَ قِبَلِی لَهُمَا مِنْ حَقٍّ فَاجْعَلْهُ حِطَّهً لِذُنُوبِهِمَا، وَ عُلُوّاً فِی دَرَجَاتِهِمَا، وَ زِیَادَهً فِی حَسَنَاتِهِمَا، یَا مُبَدِّلَ السَّیِّئَاتِ بِأَضْعَافِهَا مِنَ الْحَسَنَاتِ.

اللَّهُمَّ وَ مَا تَعَدَّیَا عَلَیَّ فِیهِ مِنْ قَوْلٍ، أَوْ أَسْرَفَا عَلَیَّ فِیهِ مِنْ فِعْلٍ، أَوْ ضَیَّعَاهُ لِی مِنْ حَقٍّ، أَوْ قَصَّرَا بِی عَنْهُ مِنْ وَاجِبٍ فَقَدْ وَهَبْتُهُ لَهُمَا، وَ جُدْتُ بِهِ عَلَیْهِمَا وَ رَغِبْتُ إِلَیْکَ فِی وَضْعِ تَبِعَتِهِ عَنْهُمَا، فَإِنِّی لا أَتَّهِمُهُمَا عَلَی نَفْسِی، وَ لا أَسْتَبْطِئُهُمَا فِی

ص: ۱۵۱

بِرِّی، وَ لا- أَکْرَهُ مَا تَوَلَّیَاهُ مِنْ أَمْرِی یَا رَبِّ! فَهُمَا أَوْجَبُ حَقّاً عَلَیَّ، وَ أَقْدَمُ إِحْسَاناً إِلَیَّ، وَ أَعْظَمُ مِنَّةً لَدَیَّ مِنْ أَنْ أُقَاصَّهُمَا بِعَدْلٍ، أَوْ أُجَازِیَهُمَا عَلَی مِثْلٍ، أَیْنَ إِذاً یَا إِلَهِی طُولُ شُغْلِهِمَا بِتَرْبِیَتِی؟ وَ أَیْنَ شِدَّةُ تَعَبِهِمَا فِی حِرَاسَتِی؟ وَ أَیْنَ إِقْتَارُهُمَا عَلَی أَنْفُسِهِمَا لِلتَّوْسِعَةِ عَلَیَّ؟ هَیْهَاتَ مَا یَسْتَوْفِیَانِ مِنِّی حَقَّهُمَا، وَ لا أُدْرِکُ مَا یَجِبُ عَلَیَّ لَهُمَا، وَ لا أَنَا بِقَاضٍ وَظِیفَةَ خِدْمَتِهِمَا، فَصَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَعِنِّی یَا خَیْرَ مَنِ اسْتُعِینَ بِهِ، وَ وَفِّقْنِی یَا أَهْدَی مَنْ رُغِبَ إِلَیْهِ، وَ لا تَجْعَلْنِی فِی أَهْلِ الْعُقُوقِ لِلْآبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ یَوْمَ تُجْزَی کُلُّ نَفْسٍ بِمَا کَسَبَتْ

ص: ۱۵۲

وَ هُمْ لا يُظْلَمُونَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ، وَ اخْصُصْ أَبَوَيَّ بِأَفْضَلِ مَا خَصَصْتَ بِهِ آبَاءَ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ وَ أُمَّهَاتِهِمْ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ لا تُنْسِنِي ذِكْرَهُمَا فِي أَدْبَارِ صَلَوَاتِي، وَ فِي إِنًى مِنْ آنَاءِ لَيْلِي، وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِ نَهَارِي.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اغْفِرْ لِي بِدُعَائِي لَهُمَا، وَ اغْفِرْ لَهُمَا بِبِرِّهِمَا بِي مَغْفِرَةً حَتْماً، وَ ارْضَ عَنْهُمَا بِشَفَاعَتِي لَهُمَا رِضًى عَزْماً، وَ بَلِّغْهُمَا بِالْكَرَامَةِ مَوَاطِنَ السَّلامَةِ.

ص: ۱۵۳

اللَّهُمَّ وَ إِنْ سَبَقَتْ مَغْفِرَتُکَ لَهُمَا فَشَفِّعْهُمَا فِیَّ، وَ إِنْ سَبَقَتْ مَغْفِرَتُکَ لِی فَشَفِّعْنِی فِیهِمَا حَتَّی نَجْتَمِعَ بِرَأْفَتِکَ فِی دَارِ کَرَامَتِکَ وَ مَحَلِّ مَغْفِرَتِکَ وَ رَحْمَتِکَ، إِنَّکَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیمِ، وَ الْمَنِّ الْقَدِیمِ، وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ.

دعای امام سجاد علیه السلام برای فرزند

اللَّهُمَّ وَ مُنَّ عَلَیَّ بِبَقَاءِ وُلْدِی وَ بِإِصْلاحِهِمْ لِی و بِإِمْتَاعِی بِهِمْ. إِلَهِی امْدُدْ لِی فِی أَعْمَارِهِمْ، وَ زِدْ لِی فِی آجَالِهِمْ، وَ رَبِّ لِی صَغِیرَهُمْ، وَ قَوِّ لِی ضَعِیفَهُمْ، وَ أَصِحَّ لِی أَبْدَانَهُمْ وَ أَدْیَانَهُمْ وَ

ص: ۱۵۴

أَخْلَاقَهُمْ، وَ عَافِهِمْ فِی أَنْفُسِهِمْ وَ فِی جَوَارِحِهِمْ وَ فِی کُلِّ مَا عُنِیتُ بِهِ مِنْ أَمْرِهِمْ، وَ أَدْرِرْ لِی وَ عَلَی یَدِی أَرْزَاقَهُمْ. وَ اجْعَلْهُمْ أَبْرَاراً أَتْقِیَاءَ بُصَرَاءَ سَامِعِینَ مُطِیعِینَ لَکَ، وَ لِأَوْلِیَائِکَ مُحِبِّینَ مُنَاصِحِینَ، وَ لِجَمِیعِ أَعْدَائِکَ مُعَانِدِینَ وَ مُبْغِضِینَ، آمِینَ.

اللَّهُمَّ اشْدُدْ بِهِمْ عَضُدِی، وَ أَقِمْ بِهِمْ أَوَدِی، وَ کَثِّرْ بِهِمْ عَدَدِی، وَ زَیِّنْ بِهِمْ مَحْضَرِی، وَ أَحْیِ بِهِمْ ذِکْرِی، وَ اکْفِنِی بِهِمْ فِی غَیْبَتِی، وَ أَعِنِّی بِهِمْ عَلَی حَاجَتِی، وَ اجْعَلْهُمْ لِی مُحِبِّینَ، وَ عَلَیَّ حَدِبِینَ مُقْبِلِینَ مُسْتَقِیمِینَ لِی، مُطِیعِینَ، غَیْرَ عَاصِینَ وَ لَا

ص: ۱۵۵

عَاقِّینَ وَ لاـ مُخَالِفِینَ وَ لاـ خَاطِئِینَ. وَ أَعِنِّی عَلَی تَرْبِیَتِهِمْ وَ تَأْدِیبِهِمْ، وَ بِرِّهِمْ، وَ هَبْ لِی مِنْ لَدُنْکَ مَعَهُمْ أَوْلاداً ذُکُوراً، وَ اجْعَلْ ذَلِکَ خَیْراً لِی، وَ اجْعَلْهُمْ لِی عَوْناً عَلَی مَا سَأَلْتُکَ. وَ أَعِذْنِی وَ ذُرِّیَّتِی مِنَ الشَّیْطَانِ الرَّجِیمِ، فَإِنَّکَ خَلَقْتَنَا وَ أَمَرْتَنَا وَ نَهَیْتَنَا وَ رَغَّبْتَنَا فِی ثَوَابِ مَا أَمَرْتَنَا وَ رَهَّبْتَنَا عِقَابَهُ، وَ جَعَلْتَ لَنَا عَدُوّاً یَکِیدُنَا، سَلَّطْتَهُ مِنَّا عَلَی مَا لَمْ تُسَلِّطْنَا عَلَیْهِ مِنْهُ، أَسْکَنْتَهُ صُدُورَنَا، وَ أَجْرَیْتَهُ مَجَارِیَ دِمَائِنَا، لا یَغْفُلُ إِنْ غَفَلْنَا، وَ لا یَنْسَی إِنْ نَسِینَا، یُؤْمِنُنَا عِقَابَکَ، وَ یُخَوِّفُنَا بِغَیْرِکَ.

إِنْ هَمَمْنَا بِفَاحِشَةٍ شَجَّعَنَا عَلَیْهَا، وَ إِنْ هَمَمْنَا

ص: ۱۵۶

بِعَمَلٍ صَالِحٍ تَبَّطَنَا عَنْهُ، يَتَعَرَّضُ لَنَا بِالشَّهَوَاتِ، وَ يَنْصِبُ لَنَا بِالشُّبُهَاتِ، إِنْ وَعَدَنَا كَذَبَنَا، وَ إِنْ مَنَّانَا أَخْلَفَنَا، وَ الَّا تَصْرِفْ عَنَّا كَيْدَهُ يُضِلَّنَا، وَ الَّا تَقِنَا خَبَالَهُ يَسْتَزِلَّنَا.

اللَّهُمَّ فَاقْهَرْ سُلْطَانَهُ عَنَّا بِسُلْطَانِكَ حَتَّى تَحْبِسَهُ عَنَّا بِكَثْرَةِ الدُّعَاءِ لَكَ فَنُصْبِحَ مِنْ كَيْدِهِ فِي الْمَعْصُومِينَ بِكَ.

اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كُلَّ سُؤْلِي، وَ اقْضِ لِي حَوَائِجِي، وَ لا تَمْنَعْنِي الْإِجَابَةَ وَ قَدْ ضَمِنْتَهَا لِي، وَ لا تَحْجُبْ دُعَائِي عَنْكَ وَ قَدْ أَمَرْتَنِي بِهِ، وَ امْنُنْ عَلَيَّ بِكُلِّ مَا يُصْلِحُنِي فِي دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي مَا

ص: ۱۵۷

ذَکَرْتُ مِنْهُ وَ مَا نَسِیتُ، أَوْ أَظْهَرْتُ أَوْ أَخْفَیْتُ أَوْ أَعْلَنْتُ أَوْ أَسْرَرْتُ. وَ اجْعَلْنِی فِی جَمِیعِ ذَلِکَ مِنَ الْمُصْلِحِینَ بِسُؤَالِی إِیَّاکَ، الْمُنْجِحِینَ بِالطَّلَبِ إِلَیْکَ غَیْرِ الْمَمْنُوعِینَ بِالتَّوَکُّلِ عَلَیْکَ، الْمُعَوَّدِینَ بِالتَّعَوُّذِ بِکَ، الرَّابِحِینَ فِی التِّجَارَةِ عَلَیْکَ، الْمُجَارِینَ بِعِزِّکَ، الْمُوَسَّعِ عَلَیْهِمُ الرِّزْقُ الْحَلالُ مِنْ فَضْلِکَ الْوَاسِعِ بِجُودِکَ وَ کَرَمِکَ، الْمُعَزِّینَ مِنَ الذُّلِّ بِکَ، وَ الْمُجَارِینَ مِنَ الظُّلْمِ بِعَدْلِکَ، وَ الْمُعَافَیْنَ مِنَ الْبَلاءِ بِرَحْمَتِکَ، وَ الْمُغْنَیْنَ مِنَ الْفَقْرِ بِغِنَاکَ، وَ الْمَعْصُومِینَ مِنَ الذُّنُوبِ وَ الزَّلَلِ وَ الْخَطَاءِ بِتَقْوَاکَ، وَ الْمُوَفَّقِینَ لِلْخَیْرِ وَ الرُّشْدِ وَ

ص: ۱۵۸

الصَّوَابِ بِطَاعَتِکَ، وَ الْمُحَالِ بَیْنَهُمْ وَ بَیْنَ الذُّنُوبِ بِقُدْرَتِکَ، التَّارِکِینَ لِکُلِّ مَعْصِیَتِکَ، السَّاکِنِینَ فِی جِوَارِکَ.

اللَّهُمَّ أَعْطِنَا جَمِیعَ ذَلِکَ بِتَوْفِیقِکَ وَ رَحْمَتِکَ، وَ أَعِذْنَا مِنْ عَذَابِ السَّعِیرِ، وَ أَعْطِ جَمِیعَ الْمُسْلِمِینَ وَ الْمُسْلِمَاتِ وَ الْمُؤْمِنِینَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ مِثْلَ الَّذِی سَأَلْتُکَ لِنَفْسِی وَ لِوُلْدِی فِی عَاجِلِ الدُّنْیَا وَ آجِلِ الْآخِرَةِ، إِنَّکَ قَرِیبٌ مُجِیبٌ سَمِیعٌ عَلِیمٌ عَفُوٌّ غَفُورٌ رَءُوفٌ رَحِیمٌ. وَ آتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً، وَ فِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ.

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فی سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.
مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.
اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.
از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :
الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه
ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...
د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر
ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای
و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)
ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...
ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -۰۶۲۱-IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰ ۵۳-۰۶۰۹به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹